

L' Orfanat protegida

702 -

Prolech.

Llorens Morera y Pujol

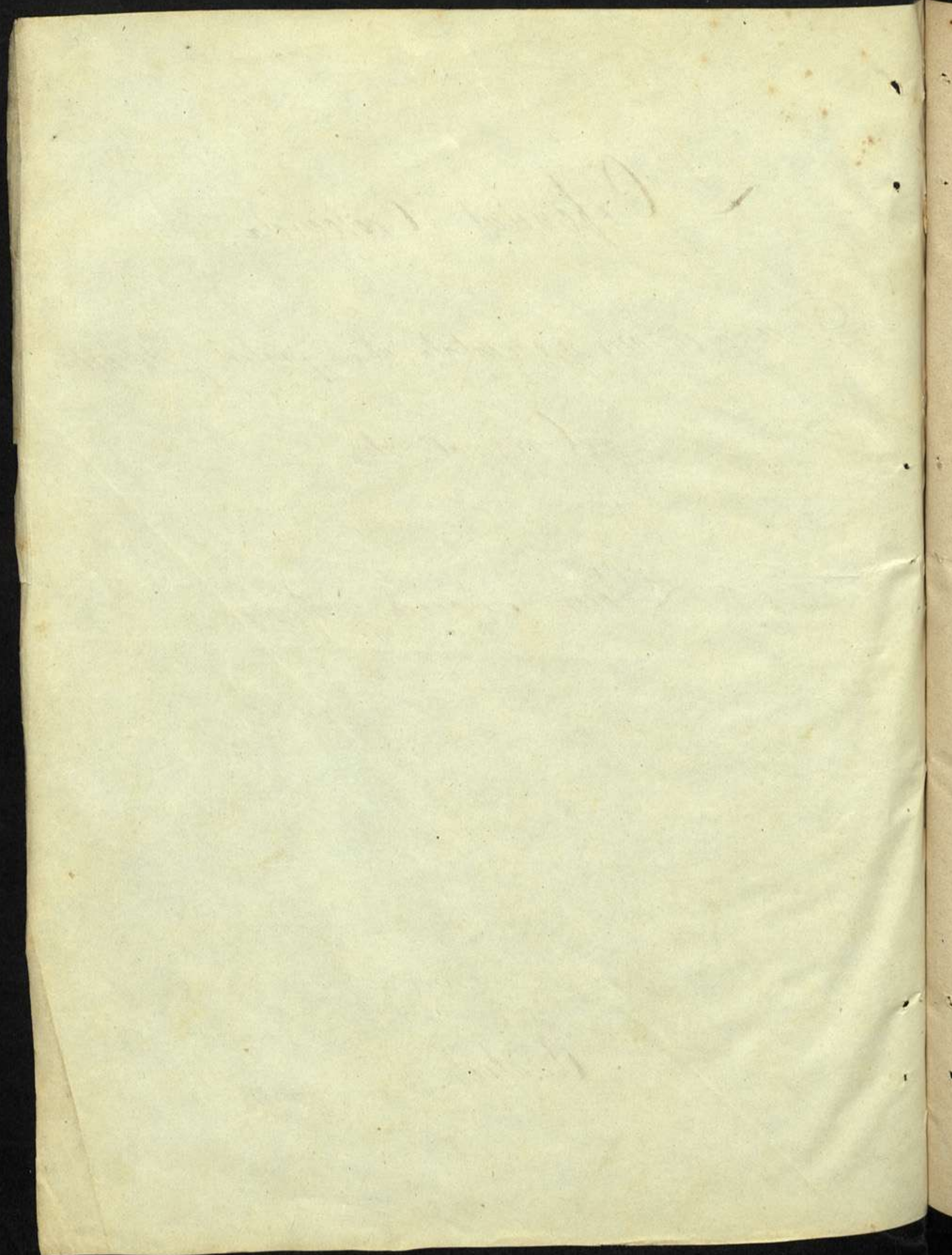
L' Orfeandat Protegiada.

Drama en vers y en catala' ab un prolech y dos actes

Original de

Llorenç Morera y Pujol.

Prolech.

L' Orfanata Protegida.

*Drama en vers y en cuñala
ab un prolect y de arte.*

*Original de
Lluis Morera y Pujol.*

L. J. Stewart

March 10th 1881

Dear Sir

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 8th inst.

Personas.

Marti.

Pepet.

Merce.

Manel.

Maria.

Angel.

Voluntades.

Joan

may de 12 anys.

Pere

de 8.

L'protocol y l'primer acte en casa de Marti.
 L'acte segon en casa de la Sra Maria.

En la vila de Turodell 1850.

CR. 110. 111.

110.

111.

112.

113.

114.

115.

116.

117.

118.

119.

120.

121.

122.

123.

Pròleg.

Lo fentze representa una sala de casa de pa-
gis. Una tauleta, cadiras y cuadro penjats:
tot del mode mas convenient. Portes laterals
y al fero. Al fons una imatge del Dolor.

Escena primera.

Martí y Siset.

Martí No hi anirà a Barcelona;
perque, noy, m'han dit qu'allí
hi hauria mala fe.

Siset ¿Qui ho ha dit?

Martí Una persona.

Siset A fe que poch m'interessa
saber qui ho ha donat consell:
no deu ser cap home vell,
que vagi així tant deprimat.

Martí Donchs ho es. I també sabí.

Siset Algun vellat d'aquí l'oble.

Martí Un home bonrat; de cor noble,
qu'era company del teu avi.

Siset Sabí's l'error si fa poch cas.

¿En aquin Mire ho ha trobat

que jo m' tornare un malvat?

Lo paciu! Un sabiu. . . .

Un advocat del de fama. . . .

; Et qui sup si veribaré. . . .

a ser jutge!

Marti (ab sorris ironich) No ho creure,

perque t' falta tanta trama

com gansa d' estudiar.

Et si de l' qu' has dit me rich

no es estrany, perque a Vich

poch se pot aprofitar.

Vas passar quatre o cinch anys

lo que s' diu poc amor de Deu:

avís creume a mi, fill meu,

deixa correr aquets anys.

Et ara qu' es saber de lley

si quasi es tot tanques ara. . . .?

Espect ; Quins disbarats d'heu fare!

Marti No t' burlis de mi, ni d' ell.

Tu d' avís si dius disbarats

y a molts los ne con l' equana.

; Que m' he tu? ; Ay poca pena!

San amargos veritats.

Et poc sens experiencia

y tu has de saber que jo
puch donarte una lliso.

Crech, y ab paciència:

los anys, noy, emengas molt,

he vist mes que tu;

Se rich y he mengat en diu

ab cel per no mengar sol.

¿Per què? Per conservar

lo que m'havien deixat,

y a' Deu gràcies he lograt
conservarlo y augmentar.

Jaig tenir la mala sort

d'embolicar en un plet

y per sostenir mon dret

tot lo meu mal de tort.

J'procuro una camisa

quant jo me n'era adonar,

y, fill meu, me van pelar

com un punch. ¿Po se l'que m'costa!

Després de molts mal de cap

y la casa ab gran cinyeny

vulgam lo tenir molt seny,

que sino, no queda un drap.

Però ab molta vanoria,

treballant molt, gastant poch,
finch un 'liscuda, pot 'flock,
que poca se n' treballa.

No hi ha res, res, empenyat;
al contrari un raconet
de blat poch ben de madet
per una necessitat.

Tu seras un bon hercu
y dirigat de tanterias. - - -

Vegas, alla que hi farins. ?

Exet. Estudiar molt: veureu.

Marti. Ca, en, ca, a Barcelona
farin enlavrada,
y no setich per curamada.

Exet. No, pare.

Marti. Qui m'ho abona?

Exet. Miras, vull estudiar,
que dituen que finch talent.

No se, no, gens dolent
y de mi se n' parla.

Dirigume avia a Barcelona,
pero que fare boudet
y en flock de terram maluat
m'observa una persona.

Aprenere de tot, de tot.

Marc
- Vay, no m'hecan les teus plans:
y si t'hecan que son cans.

Exet
Pare!

Marc
Chutan... Si un sol mot.

(Se n'en pot feror)

Escena II.

Exet y Marc

Per la dreta

Merce
Que son aguts crits, Exet?

Exet
La pare que l'està enfadat.

Merce
Algun motiu li hauran dat.

Se pot saber lo qu'has fet?

Exet
Com tu ja saps, porto aquí

Barcelona fa alguns dies;

y vejas tu si ho diras...

no val que jo vagi allí.

Aquí un se mor, patisc;

y supreix moltes molèsties,

actant sempre entre besties.

Merce
Germa, m'has guetor de joig?

¿Es dir que l'pare es un bestia?

¿Es dir que jo ho se també?

Del teu costat jugaré

sempre, y no t'hecan molèstia.

(pe l'cervell)

; Socra verganya y delict!
; De la família de aigo!
E que no m'has entès.

Pepet

Merce

No...?

Prou! tu gaus davant torment.
Te deigo; y si tens sentit,
ben rach, rach se farà l'or.

(Sen va per la dreta)

Pepet

A mi no m'fan gens de por
ni la tens rachs, ni la tens crits.

Escena III.

Pepet, luego Angel pel foro.

Pepet

Re! y ara com ho fare
per lograr la mea intent?
Aigo ray... ja estich veient
que luego t'enganyare.

Pensem lo mate. (Seu y s'posa a rumiar)

Angel entra pel foro y quant es propi de Pepet diu baix

Angel

; E ell! (y se n' torna)

Pepet

Mont vas Angel bighat?

Crosta, vima.

Angel

Qui, jo?

Pepet

A, home; (enja un critell!)

Diga; que buscos per aqui?

Angel Venia al teu pare a veure
y a la Mercè.

Pequet M'has de creure,

y teu compte a l'que t'he dit.
Com tu ets amic de tot de
m'haurias de fer un favor.

Angel Si puch, sens un veïdeu
de cor fidel y zelat.

Pequet Mira; ab mi' estau enfadat,
perque he dit qu'a Barcelona
me tornaria penar.

Angel És vençut, com has suposat
que tot hom s'estia aquí a...
Però l'heu intent no ho era...?

Pequet Que li he fassiu veure opera
la Pequet.

Angel És ho dirich entès
y ho conto cara senzilla.
Veuràs tot se compendrà,
perque ell es mes bo que l'pa
y encara millor la filla.

Pequet A veure donchs? (s'alça)

Angel És diria...
Ho pots contar, ^{ho} segü.

Reet. Angel, jo cangio en tu
(Viu la Senyora Maria)

Ara ell deu esser al hort,

y la Merce per allí dins.

(senyalant)

Angel Anem donchs per les teus fins.

Reet Si, us, us.

(Se n' va pe l' foro)

Angel ; Ay quina sort!
Ara la Merce ve aquí.

per Merce

Escena IV.

Angel y Merce.

La noya surt de la dreta ab una panereta plana ocupada per
varias flors artificials y alguna altre cosa de las que se n' fa us
per fer flors.

Merce Mira, Angel, pren això!

Angel Oho, dona, prou, prou, que jo
sempre t' voldria servir.

Merce Ah, no, porta la tauleta.

Angel Mont la vols? aquí t' entrego?

Merce Si.

Angel Qu' es això? (per una txa de la mà de Merce)

Merce (Mirant-ho) Es un aquil·lot
de color.

Angel (Quina masqueta!)

Que val per ara Mercè?

Merce
 S'acosta l'mo de Maria;
 així es que jo voldria,
 y contó que ho lograre,
 se una toya ben bastona
 per portar a l'altar major,
 y l'pobre senyor rector
 me dirà bona minyona
 quant vagi a fer mi present.
 Qu'es bon home! (ha comensat la toya ab un lliri)

Angel
 I campanyano.

Merce
 (Brint) Pero n'petit; sembla un narsó.

Angel
 Pero es gran lo seu talent.

Merce
 Crech que sí.

Angel
 Calla, una cara.

Ving demanarte un favor.

Merce
 Maura.

Angel
 (¡Que n'he de bon cor!)

Merce
 ¡Ay! m'ha crigut una ran.

Angel
 Aquí la tens. Lo Espit.

Merce
 ¡Oh! y que m'ha fet enfadar!

Angel
 L'haurias de perdonar.

Merce
 Si crigés el favor, ja es fet.

¡Qu'estaràn be aquí las rosas!

Angel Et aquí aquets clavells bufans.
Voluntari Al marçant, donas, cordons,
Desde fora fols y betas y altres cosas.
Merce Calla qu'is lo Voluntari.
A veurer si ho portara'.

Angel Que'?

Merce Paper del d'encamar,
y del groch, groch de canari.

Angel Es ben xicot.

Merce Molt heurat,
y de molta confirmat.

Angel Te ben geni.

Merce Per causa
ab la sebra voluntat.

Angel Calla, que l'hem aquí.

Escena V.

Dits y Voluntari.

Ab una cistella de gèneros. Al coll porta un manigoch de trenas
de colors per cotillas. Va' ab casquet, brusa de color fosch y espadanyas.

Voluntari Deu te guard; aquí se jo.

Ab alegria.

Angel Deu te guard.

Merce ¿Portas alle'?

Voluntari Si, Merce, que ho porto, si.

Ja voluntat ja sab que
la complir desguisa.
o lo caprici.

Angel (Rient) Com una morda.

Voluntari Sap: que pots fer? no diré,
(Sense enfado)
qu'és la meua voluntat.

Merce A cercar? (Per los papers)

Voluntari (Busca pe'l fondo de la cistella) Ja en a l'instant.

Angel Noy, aigo sembla un encant:
tot ho portas barrejat.

Voluntari Aquí està tot; té Merce.

Merce ho desembolica.

Merce Bé, bé. I ara tot quant val?

Voluntari Aquic: paper vert, un ral;
y l'altra - - - ara no ho sé!

Angel Si qu'estàs bé, Voluntari!

Voluntari Ja vureu: cinch, nou y sis,
crech que esta uns vintisii
cuarta: lo groch de canari.

Angel y Merce rihuen y Voluntari sels mira parat.

Merce entretant s'trau de la butraca una peseta columnaria.

Merce Vetequí una peseta
d'aquellas que hi ha des mesis.

Voluntari Sembla que son molt durlens. ?

Com riheu ...!

Angel.

Una miqueta!

Voluntari Es que m'hasen enfadar.

Merce Vamós, no; això es altre can.

No regam com se supera
del teu mode de comptar.

Angel Cinch, nou y sis; vintisís.

En quin llibre ho has trobat?

Voluntari Es la meua voluntat.

Angel Doncas al·lo, si es així.

Merce Bueno; ara t'comprare
un casó de para agullas.

Voluntari Es qu'acuy esteu per bullas?

Merce No, home!

(Torna a ramenar per la cistella.)

Voluntari No t'probare?

(trobantlos y presentantne un à Merce que sera gros
y vermell)

Ah! ja t'finch. T'us qu'aigoris?

(Merce se l'mira ab indiferencia)

Merce No si t'ens de cap altre lley?

Angel Aquic es massa vermell
y també massa petit.

Merce De xicanda jo t' voldria.

Voluntari Oh! y també n'haig de tenir.

(Torna a ramonar les gene-
res.)

Angel Que no t'he trobat?

Voluntari No. Ah! si.

(si presenta un de bonnet)

Merce I aqueix quant estirà?

Voluntari Si, quart; poca rodona,
si es la teba voluntat.

(Merce li dona)

Angel Me sembla que t'he guanyat.

Voluntari Qui?

Angel Lo que s'hiu l'estona.

Voluntari Angel, tu saps massa . . . saps?

I si no volen res més
me n'vaig: ho tensu entès?

Angel Ahont?

Voluntari A recullir draps.

Merce Si, ve's, ve's.

Voluntari Corrent donchs; adensiau.

se n'va.

Angel A Deu, noy.

Merce (Per la toya.) Et! qu'es bonich?

Angel. Si. Merce, encara me n'rich
del comptar d'aquell babau.

Se presenta à la porta de l'esquerre Marti y se n'torna a dintre després
d'haber dit.

Marti Merce? Vina aquí un moment.

Merce Noth hi, pare, desguida.

Que deu voler?

Angel

Quasi se crida,

algo volda.

Merce

Torno corrent.

Esperam una miqueta.

Angel

Per aiçò no fisis, dona,

que t'esperarè una estona.

Merce

Ja ho crech. (se n'va ab la toya)

Angel

Et pot; Merceneta.

Escena VI.

Angel.

Que n'è d'hermana y divina!

Sembla un anjelet del Cel.

Pero no ho sé: ... ho Manel ...

reda per aquí y m'amolina.

De petit que 'us coneguem,

molt cops juntu habem jugat

y ara que tenim l'edat

de estimar, ens estimem.

Però si bé de nostre boca

no surt la paraula: amor,

sentim aquí dintre l'cor

aquesta paraula tan bona.

Basta d'una rialleta
 acompanyada deli ulls
 pera dirnos sens embull
 que nostra ditga es completa.
 Et així la vida passant
 l'un de l'altre enamorats,
 garem las felicitats
 qu'en lo mon hi ha mes grans.
 A dona un poch que pensae
 que tan savi lo Martí
 l'hagi fet anar allí;
 pero hui se tornará.
 Estich segur que ja seia,
 perquè si se sembla estrany,
 troba en mi millor company
 que en ell. Però si sumira
 la matèria que obediencia;
 la matèria que carinyosa;
 y vegentla tan hermosa
 fins la ditga se'atormenta.

Escena VII.

Angel y Pepet.

Pepet Et ara que parlabas sol?

Angel Que deya?

Pepet Tu ho dius sabé.

Angel Home, si no deya res.

Pepet (Donchs, vames totch un mused.)

Escolta, y la Merceneta?

Angel Ab ella ja estí arreglat,
y mira, sol ha castrat
de terra alia una roca.

Ara tocant al teu pare
no li he pogut parlar.

Pepet Ab ell ja no hi cal pensar
perque ho ha arreglat la mare.
Es una bona senyora.

Angel Qui? la senyora Maria?

Pepet Y donchs home?

Angel O ho sabia.

Quant hi penso l'cor me plora
de gratitud: sia per ella
que fora jo en aquest mon?
Un pobre! y i mes l'afon
de se un orfanet.

Pepet **W**ella,

vaya, m'ha fet lo favor
de pararme be al te pare.

merci; que li digne mare,
que s'estima ab tot lo cor.

Angel Proba grans n'ha donat.
Figuras aquella nit,
qu'encara qu'era petit
me n'acordo. Abandonat.

Epel Bueno, ja se aquesta historia;
guardahe per un altre dia,
qu'ara vindrà una alegria
matis que fa a la gloria.

Angel I perquè estàs tan content?

Epel Fins me sembla una estranya;
ha lograt ella ab sa manya
de mon pare, el meu intent.
Marçà cap a Barcelona,
y allí jo llibre, me entès,
m'acorda un gran instant
y perde d'ell: se persona.
No un xicot sens gens de pol,
cara seria, de respecte,
y al que m'avia mon objecte
l'envio de dret al col.

Angel Epel, fas cigarregar.

Epel Donchs me n'encig; no t'eny dar pena. (he fa pe'l foro)

Scena VIII.

Angel y luego Merce

(a la toya)

Angel Aïçis qu'ha girat l'ayguena
ja he pogut respirar.

¡Mare de Deu, quinas manyas!

¡Quin aixot mai atreït!

Se crech qu'hauria atreït

al lleu de la Expiranga.

Merce ¡Que sens, Angel? Estàs groch!

Angel ¡Vols dir? Eï-- (Dissimulant)

En si que--

Merce (¡Com ho farém!)

Angel Estàs trista y grega un poch.

Merce May diràs lo que passa.

Angel ¡Que passa? Diga per Deu.

Merce M'ha dit ara l'pare meu

si' cuny deïça aquesta casa.

Angel ¡Aïçis?... m'has quedat parat.

Merce Angel, mira; acotxa be.

y prouhas comprendre l'que

entre ell y jo ha passat.

Deu que l'hanet m'voldeu

per muller.

Angel (Imprudent) Et tu, qu'has dit?

Merce Que per ara . . .

Angel (Aiguanyolat per.)

Merce Serbo no deitparia

Angel Ara veyat . . .

Merce Que t'has greu?

Angel No, no, Merce; ni una mica.

¿Que te n'hebo de benica?

¿Ah, si jo un bon home!

Merce Que faria?

Angel Desquida

m'agenallaba als teus peus

y t'heia: ¿que no he veus

que sense tu no vuy la vida?

Pero ara t'he me plera!

¿May que t'hagués conegut!

Merce Calmat, home. Deu ajut,
que no s'fa tot at una hora.

A'rdimes?

Angel (ab joch) Com Deu ne sob . . .
Y tu?

Merce Pense que trauco.

(Si podia dirli que
sempre t'hinch ficat at cap.)

Angel ¿Ay, Merce, si t'heu sabia

L'que patois mon pobre cor!

J'jure per sempre amor!

Que me n'jurasse volentia:

Juste per amor de Deu!

Merce *Angel, aiga no ho fare.*

Angel *J'perque? diga, Merce.*

Merce *Perque pot ser l'pare meu
despre me malchiria!*

*Sols puch donarte esperansa
j com, fill, lo temps avansa
que m' desquises convencia.*

*Espero aqui lo Manel:
es cara de compliments.*

Angel *j Ay!*

Merce *Que?*

Angel *Finch per de sa cens!*

Merce *No, no; t'ho jure pe'l Cel.*

Angel *No n'raig, y d'aquí una altre hora.*

Merce *No dormis en cap mal son.*

Angel *Avuy a'bauc de la font.
en virem. . .*

Merce *St.*

Angel *Non cor plora!*

Cecilia IX.

Merci.

M'estima com Deu me sab. . . !

¿Y p? com la Verge santa. . . !

Tant d'amor qu'adéu exalta;

de tant gran no se n'eu cap.

Va començar sent petib,

quant no s'mira les distancies;

y ara las nastes avias

destruyan las nastes pils.

Si no fos un orfanet!

Si pare i mare tenia!

Si al menys saber podia

qui parà en l'mon l'Angelet!

Al meu pare d'anguida

a sa peu agenellada,

d'ell, diria, se estimada.

L'estimo mes que ma vida.

Permeteu que l'nostre amor

tant pur, com vos sou bonrat,

siga per vos abonat;

y sine, arcanquisme l'cor.

Algu'co, subrem a' diu

a' dexar l'hermana sogra.

¡Ay Virgen santa! te rogja
nuestra dñga y madre fins.

Escena X.

Martí y Manuel

(pe'l foro)

Martí Manuel, sembla que la cosa
s'presenta un xiquet mal.
Si he parlat no fa molt
del seu mode de pensar,
y veges que m'ha respost:
« que no s'voleria casar.

Pero bé son tonterias
propies de la sobe edat,
y jo conta que l'millor
es d'aíxo no ferne cas.
Sabe lo que podrias fer
que crech que no fora mal?
A solas parlar tu ab ella
un rato; y ja veurás
com se logra lo que s'desitja.

Vaya! No ho hem de lograr?

Manuel És que, Martí, m'succeheix,
quant me trobo al seu davant,
que no puch dir una paraula

d'acergonyet y parat.
 Se pot se m'apar y al cor
 he sento un pantaig estrany.
 El fins la meus ulls veuen,
 tant viu y tant penetrant,
 se parau tant atordit
 que ni parau a mirar.

Martí Aigo si que no he compenent,
 perquè ja molta vegada
 l'he sentit parlar tant be
 que fins havia pensat
 si podria presentar
 al congre de diputats.

Manel Qu'has dir? d'evant d'ella
 tinc fegura per respirar.

Martí ; Ay beneit! lo que conve,
 fora per, y ja veuràs.

Per lo qu'ara t'he dir jo
 y t'he dirà bon resultat.

(Se sentan passos)

(Apraxa) ; Marc de Dom! ja a aquí,
 t'he dir, y audient
 un parlar ben fatiguer
 propi del enamorat
 y ànimo; no t'he dir més,

perque ja se'n ha fet fart.

Escena XI.

Dit y Mercé.

pe'l foro

Mercé Pare, m'ha dit la Maria
que ab veu voldria parlar.

Martí Bueno, tu t'podràs quedar
a se'al Manuel companyia,
que jo luego tornare.

Arugidina ab nualtes.

(a Manuel)

I esperen l'hora venaltre
sentlla petar.

Manuel Si, si.

Mercé Be.

Martí Sab lo que pots se'al Manuel
ensenyarli aquella toya.
Tu curas la meua noya
quintas flors.

(Se n'va)

Mercé Pare, pel cel.

Escena XII.

Dit menor Martí.

Mercé Tots se parau lo matins
empelan al fill de foc.

Manel De crech que aquesi honor
voste' molt bé se l' mereix.

Merce Cà, veurà' es una cosa sencilla.
Ab lo seu permís ja vinch.

Manel (No m' deixis, valor, y tinc
victoria.)

Merce (ab la toya.) Miris.

Manel (prenentla y contemplantla); Ay filla!
Si que a' fe' es cosa divina.

Ara veigi' aquesta cara
si pot ser gens mes hermosa.

;I quins colors!; I que fina!

Merce I' del Miri; que me n' diu?

Manel Qu' es la cara mes ben feta.

;Ay si ho sabis, Merceneta!

De alegria l' cor me rin.

Merce I' aigo?

Manel De veurem aqui
per voste' tant obsequi.

(La vergonya m' ha deixat.)

Merce Manel, no s' burlis de mi.

Manel De burlar-me?; Ay Mercè!
ni que volgues, no podria,
perque ferho no sabria;

Li torna la toya y
ella la posa sobre la
sualeta.

perquè no ho sabria fe.
De qui' burlam si es la noya
mes maca qu' ha criat Deu?
No val res aquella toya
comparada ab voste, joya
suspitada pe'l cor meu.

Merce Per amor de Deu, Manel.

Manel ; Ah voste es la vida meua,
voste es per mi un tros de Cel
y mes que la de Pragues
hermana la cara vosa.

Merce Manel, per Deu! Vol callar!

Manel Si pogues ho complauria,
pero no puch: ¿que hi fara?

May diria que vullria?...

Que m' volgues voste estimar.

L'estimo tant, Mercenota,...

may ningú tant l'ha estimat.

Merce És de miem una requeta

Manel I si vol es com feta.

Merce Nos podem cosa avint.

Merce Miris, pe lo qu' es per ara
no puch complaurel, i fe!

Mas volentho aquí t' pare

y pot se en le cel la mare,
qui sap. . . .

Mand Donchs li prepare
je sempre d'etga tant gran,
y fara cas de ma precha,
que no puch no patir tant
y conto que ho logerari
mas ansias y nos jemecks.
Vire mirai algun dia . . .
a seguir que. . . .

Merce ; Oh! no ho se.
Perque si li prometia
y cumplir ho no podia
caste' que diria. . . .

Mand Si.

Merce Donchs aicsi ho esperansa
podria se un benidic.

Mand (Ela caigut ja la balansa.)
Perque tanta d'etga alcansa,
de content lo cor meu viu.
; Quina sort!

Merce A poch a poch.

Mais, je ne vas le dit. . . .

Mand Si, Merce, no se cap soch;

y de prou immens un foch
finch aquí dintre del pit.

Merce (¡Pobre de mi! ¿qu'haure fet?)

Manel, (de seria bo, pren alt.)

Manel (¡Ay Martí, l'entre consell!)

Perdoni, establa direct.

Merce Miris; jo sols li he dat
esperansa. ¿que de se...

Manel Si, senyora, si; està bé.

Merce És que...

Manel En estich conformat.

Escena XIII.

Martí, Martí y Maria.

Martí Vámonos, noys, a esperar l'hora
podem anar alla a l'incrida.

¿que vinga desquida

(a Merce)

deus al Repet. (Al Manel per la Senyora Maria
que s'troba al fonde prop l'imatge.)

(Se n'va)

La senyora

es la amiga de la casa.

¿que tal? com va la casa?

Manel L'ha mercat molt carinyosa.

Martí No t'ho deya, poca brasa?

(La senyora Maria s' reuneix ab ells y en. Manel la saluda dient)
 Manel Senyora, passi' ho bé.
 Maria Igualment, estiga bé.

Escena XIV

Sit mena Merce y Manel.

Maria I qui és aquell senyor?

Martí M'ha demanat la Merce.

Maria I si ella ja està casada?

Martí Per mi sí; però si ella
 vol amar seguint consella
 no la fare' amar cremada.
 Ell és guapo, bon virot,
 hercu de bon patrimoni;
 jo també fare' un bon dot
 a la Merce y entre tot
 sura un bon matrimoni.

És ara que t'haig parlat,
 i quant ho sabrà, Maria?

Maria Pa ho diré l'altre dia
 qu'és inútil que hi pensem.

Martí, hi ha coses que a Déu
 sols ho podem explicar.

Per ara no m'eny casar

Lo motiu pot ser l'arbreu.
Això, en tal cas, serà l'dia
que jo pensi d'altre modo.
Per l'orfanet acomodo
vian que per mi volaria.
M'han brindat honrats mungons
ab riquesas y ternura,
pero la meca ventura
es al Angel per patens.
L'estimo tant; ay Martí!
Lo mateix que fos fill meu:
jo srich del carringo seu,
y ell del carringo de mi.

Martí Pa va tenir bona sort;
es un orfanet albeig.
Si no hagués trobat ab vos
de fam pot se hauria mort.

Maria Ara que l'estimo tant
sols pensarhi m'dona pena:
albeiga la nit serena
que l'us troba allí plorant.
Ay lo pobret! prou de casa
l'havian abandonat,
y ell a casa ha trobat

amor y carinyo.

Martí

Maria.

Maria No diguen això per Déu!

Martí Si per ell he tornat loca!
Sempre l'heu a la boca
y pot ser l'heu herat.
(Crech que si no fa per ell
ella s'casaria ab mi.)

Maria Això qui sap? pot ser si,
qu'és lo cap del meu cabell.
May m'ha donat un disgust,
sempre s'ha portat molt bé.
Si vos demanis la Mercè
vos li donariau ab gust. - -
deixant a part que prometa
com, segon veig, la senyora
això no és més com qui diu
probar la nostra finura.

Martí Mireu, Maria; l'estimo,
pero no li donaria,
perquè l'poble tot diria
qu'ab ell al crim jo m'arribo.

Maria Ell criminal?

Martí

La, senyora,

pero ell porta l' peccat.

Maria Ah, Martí, ja ha passat,
la matèria que t' sempre del parer.
Et Martí, feu lo favor
d'acollir-me un moment,
qu'ara sento un fort desment
en aquí dintre del cor.

Perque ha de ser criminal
l'Angel, perque per exemple,
que se' un pit més gran que un temple
de virtut celestial?

Ara diguen vos matèries
i perque l'home declara
que ni un sol peccat ha fet,
sigui mirat ab aqueies
despreu i indiferència.
I fins qui deu ab renouar?
Qui ab ell no porta amor
ni se' cor ni consciència.

Martí Maria, el mal que s' fa en ella
de rebre foca al seu parer.

Maria Qui ocupa a les seves carnes
vol ocupar a les d'ella?
Bah! bah! bah! no hi ha enganyem

*deuigem correr aigua calenta,
 que per escarbes son mal greus
 pe'l post qu'ela. entenem.
 Jo no penso habers dat pena;
 si de cas, de malici.*

Marti (Que tarda a venir l'herena!)

Ca', dona. - - -

Escena XV.

Dit, Pepet, y Mercè al últim.

Pepet (al entrar) (Tot a l'esquena.)
Deu les guard.

Maria *Bona Pepet...!*

Marti Gràcies a Deu! Escolta, mira,
 accebat una cadira
 qu'estara millor que dret.

*Pepet s'asenta entre mitx dels dos.
 Bueno, noy, luego de entesos
 anirás a Barcelona
 y t'podrás tornar persona
 si no ho és entre pagesos.
 Sento que pensis així
 de volé ser un senyor,
 puig crech que fora millor*

que no t'ingresses d'aquí.

Aquí treballas per gust;

singú' te diré fete enllà

y si vols anar a casa

no m' donas per go disgust.

Pluras, acceptas, gasas,

les qu'has volgut, t'he comprat;

per tot se pot acurà

y l' que no has mort, has fet trovar.

Avís m' dona just reet

que siga dolent ten cor.

¡Ay Pipet! pe't meu amor

que t'afinó fins al cel!

Com ja pots haver observat

moltas y moltas vegadas

que m'has dat horas pesadas

que luego las he oblidat.

May t'he tractat ab duresa,

si bé jurant ha estat prevís

se n'he donat quatre i sis.

mes com si n'vingués peresa.

Per no donarte un disgust

t' diré anar a Barcelona:

siga donchs en hora bona

ja que s'complau lo teu gust.
Quants all'hi arribaràs
seràs mes rích del que pensas.

A fastidium convencas.

(per la distracció)

Maria Ecce tu, hunc, y curas.

Repet En molto.

Marti. Rei. Grasi traxer

tu tot n'portaràs d'aquí:

L'honra meua si, fill, si;

la virtut y l'nastru honor.

Reins jogs son aquetsas.

A un valor molt gran, immens:

valen molt mes que nos bens,

y si s'perden ja estan l'esta.

No s' tornan a recobrar

may mes; ay fill meu, may mes.

Recorda tan d'interu!

No te n'pugas olvidar!

Repet Pare, com has ho tinch d'it,

no frisque: fare' bendat,

y l'gu'ara heu dit s'ha grabat
aquí dintre del meu pit.

Marti Deu ho frasi.

Maria Et l'Angel be.

Marti Si, ney, si

Pepet (¡Ay si ho sabia.
que ja no hi penso!)

Marti Maria,
ara vos.

Maria Si, ara jo.

Pepet (¡Ay de mi, quina altre carga!)

Maria Qui s' vol be s' fara plorar.

Pepet ¡Be!

Maria Si, senyor, m' dispensara,
que no compto ser Marça.

Pepet Sento que s' hagi infadat;
no m'es he dit: «bo!»

+ perquè

Encara no jo senyor: . . .

Maria Com pensa serho aviat. . .

Marti Vamós, vamós, andeu-vos
que l' hora de dinar es prop.

Pepet (Fe ratio)

Maria Vaja d'un cop.

Pepet (Quasi no s' pot sufrir, tant.)

Maria Mira, no deixis la missa
com l' anar a confessar:
la virtut se sol frenar
deixada com la pira.

Sobre tot, ben pocs companys,
 y encara menas amichs;
 ja sabi alle' dels fadichs
 com sabi alle' dels afany.

No vaigis may en cap call
 ni entris en cap casa.

Pepet Bueno, bueno: no ho fare.

Ballar no m'ha agradat may.

Maria Y si passant pels carrers.

Marti Aigo, Maria, no cal,

que pot ser fora mas mal.

Maria (De rabe.) Vames res mes.

Pepet Aquí de re' ben de faltar:

estudiare' ab agany,

no tindre' ni un sol company,

y a'mina qu'is cas faltar?

Cada tres o quatre mesos

a' confesar; no vaigis?

matins que ho fega en aqui

y andeant.

Marti Estem enton.

Pepet Y sobre carrers... y allonai...

que volian y no volen?

Marti Ca', no hi pensis mes, fill meu.

Pepet

Es no res; cosa de monas.

De casa corrent a l'aula
y de l'aula cap a casa.

Merce

Pare, l'escudella s'passa.

(desde l'foro)

Pà fa rato qu'és à taula.

Marti

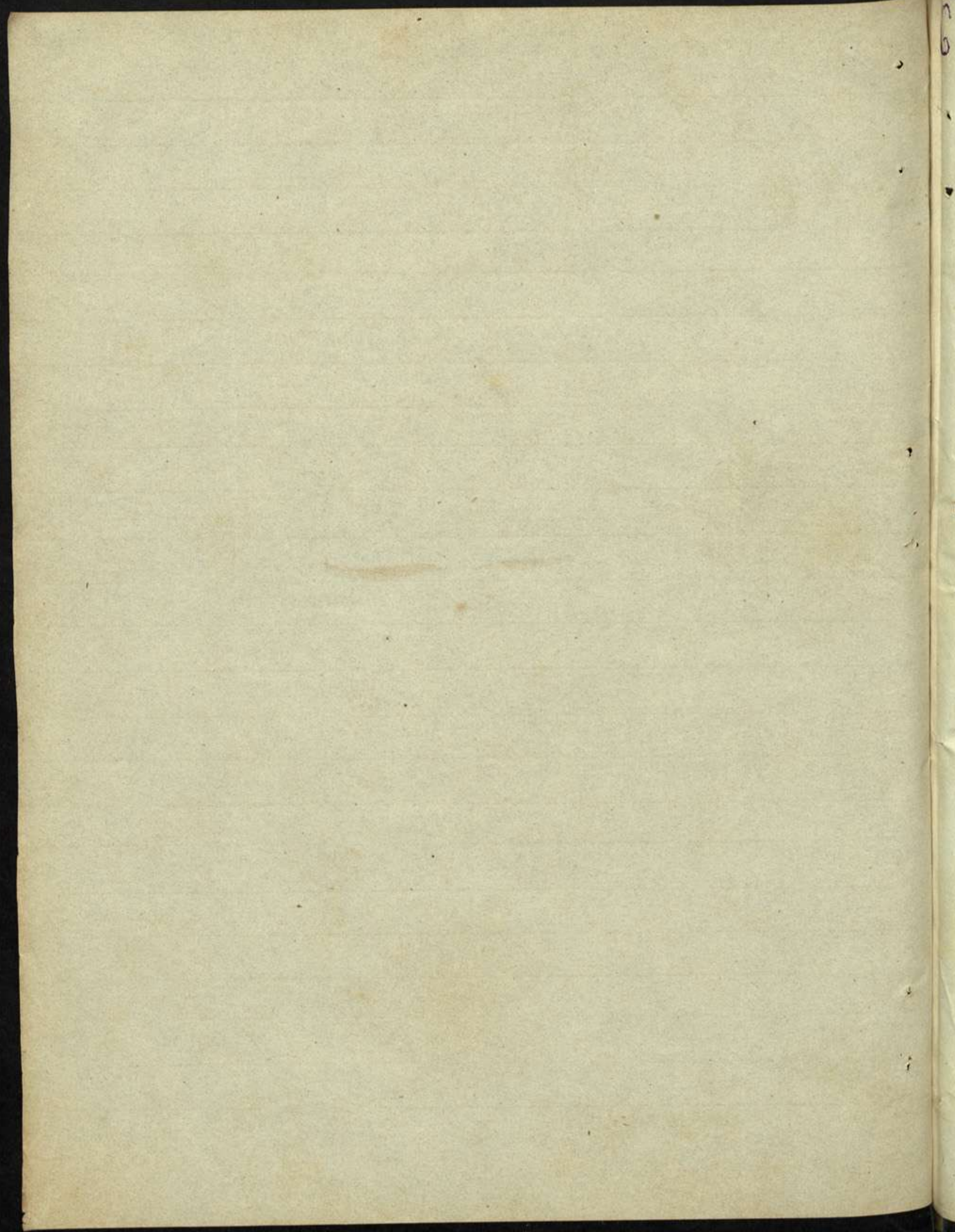
Memi donchs desquida.

I repetesch, noy, qu'allí

tu te n'portaràs d'aquí

mon honor y simna vida.

Fi del prolech

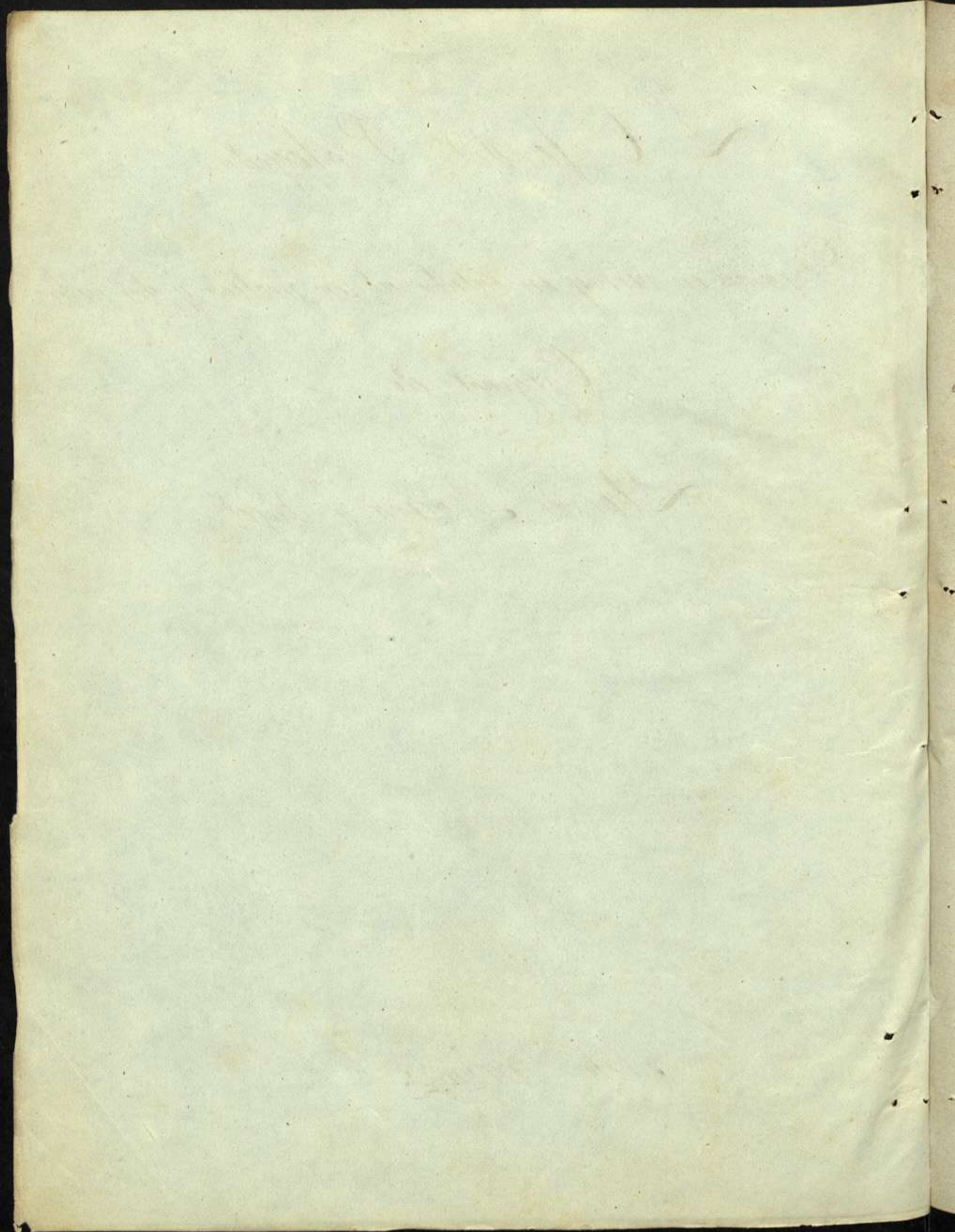
L'Orfandat Protegida.

Drama en vers y en catala' ab un prolech y dos actes.

Original de

Llorenç Morera y Pujol.

Acte primer.

Acte primer.

La matança d'escorrió.

Escena primera.

Martí y Voluntari al seu despatx pel foc.

Voluntari. Martí, heu portat bé diners
de allò que ahí heu vingut comprar.

Martí. De aquells paquets de diners
que tenia allà de costat.

Voluntari. Sí; y de aquells llibres vellots:
i quant van quedar?

Martí. Quatre durs. *¿Que no ho sap?*

Voluntari. És, pero.

Martí. Que vols dir?

Voluntari. Que son molt cars.

Martí. Veuja tu! entre els diners
y l'home no omplir el sac.

Voluntari. És una bona senyal, corrent.
(*Si ho sabes que hi ving trobar.*)

Martí. Et sembla que, Voluntari,
prospera ja es canja

Ja ten una botigueta
que val quatre, y ab poch aug.
tu feras una fortuna.

Voluntari Ca, home, colluc callar . . .
Pero be per qe ne m' guicge.

Nardi Si podrà guicgarde may
de la Senyora Maria
qu' es una dona formal;
y a tu t' ha fet tres favors
que fins me pareix estrany.

Voluntari Ah, gracies a la Senyora
me trobo jo un rich marçan,
y penso seré feliç
en aquest món de treball.

Nardi ¡Ay! mira, jo ab mas riquesas
he patit lo que Dm sap.
Perque 'l noy a Barcelona
en compte de estudiar
en lo poch y altres llocs
ell y li malchits companys
se varren per de tant gresas
que fins fan agarrir.
Va per mil calaveradas
lo grandíssim de ditgat.

Voluntari De que' tu moris l' Eipet? -
 Martí Que t' diré?... d'un mal estrany:
 Patia de molt del ofech,

y fluch matiu qu' un recall
 una nit ab pocas horas

Sen va anar a la clermidat.

¡Peró bé! no hi pensen mas,
 y aigo deigembre atre.

Voluntari Donchs donchs la quatre dura
 y melen' tornu cap a casa.

Martí Home, mira l' temps me passa (Contant).

y la m' pch l'aturex d' apura.

Bueno, bueno, aigo resá be.

Ara tuch de anar ab un puesto

y si de cas no t' molesto

mira que haurias de fer.

La Civilitat a a rentar

y la Merce també se fora;

formará un d' un quart d' hora

y l' haurias de cyprar

per diti quant torni aquí

que l' Menut vindrà lugo.

Voluntari Anusen donchs ab sergo.

Martí ¿Que t' guataras?

Escena II.

Voluntari.

Entre mitg de aquells papers
 una carta vaig trobar
 que per cert fa suposar
 de llegir-la. ¡Si ho sabí!
 La tindrà de la calaixera
 dintre un calaix ben tancada:
 y la tindre ben oculta
 perquè no hi cap furtiva.
 És un secret horrorós
 que val més de quatre duros.
 ¡Ay Martí! ab aquins papers
 concech jo quens heu vist vos.

Escena III.

Dit y Manel.

Voluntari Bona Manel, ja sabia
 que tu haviàs de venir.

Manel ¡Qui t'ho ha dit?

Voluntari

La Martí.

Al veure tu, qui ho diria;

Se l'ame de aquesta casa.

¿Se hi es ell?

Manel
Voluntari

Ara ha surtit.

Manel

¿Per mi que ha deixat dit...?

Voluntari

No res.

Manel

(No se l' que m' passa.)

Donchs pot ser sab la veritat,
y me l'hauria de dir.

Voluntari

¿Qui jo?

Manel

¿¿Donchs home? Si.

Marc de Deu qu'ets perat.

Còm correu tantas bollops

ja no ho acords de creure,

però mira m'has fet veure

que de mi fins en fa moltes.

Voluntari

Si calla tot t'ho diré.

Manel

Andicant.

(Impacient)

Voluntari

Noy, paciència

si vols saber fins l'assencia;

sino calla.

Manel

Quins bé.

Voluntari

Don per cosa de quinze anys

y jo uns deu me tenia

quant la mare que al Cel sia

S'es morir de un tip d'alt.

La pare que l'admirava
an ella mes que an a mi
també s'va voler morir
per veure si la trobava.

Nancl Marc de Deu, qu'ets batreu
d'aigües no n'haig de fer res.

Voluntari De la Mercè n'parlaré,
y si no callas, a Deu siras.
Que si tens poca de paciència,
ho vols tot, tot de seguit
y recordas que t'he dit
que fins al últim l'essència.
Pitagoré que ho va legirar.
L'van ficar en una caxiga
que no era alta ni àrrega,
y prop d'ella l'van colgar.

Nancl És molt llarga aquesta història?

Voluntari Mira; si vols, ja està feta.

Nancl Parlem de la Merceneta.

Voluntari (Sembla que no té memoria.)
Hasta al fin nadie es dichoso.

Exulta, y no digas res.

Nancl Bueno, bueno no fará.

Voluntari: L'pare que era un bon moine
y honrat a' carta orbal
una dona concigia:

era la Senyora Maria
aqueixa qu'esta aqui dalt.

Et encara que no he sabut
perque si, ni perque no,
has de saber tu, com jo
que ella sempre m'ha colgut.

Quant era petit m'daba
figes, nos y avelanats,
y per go senia ganas
de anarhi quant hi anaba.

Com a' casa eram pobres
quant se can moris y meus pares,
y semprech hi habia freres
per contrar ab la sebra sobras,
a' la Senyora Maria
ab molt moda hi vaig dir
sim' volia protegir;

y m'respon — que ja ho faria —
Noy, comença a ser peyat.

Nonet
Voluntari

Mira, també pesa l'or.

Meu tu pateixes d'amor,

y d'aquest mal Deu nos guard.
Pot ser ja uteriana història,
si no hagueses respost re,
y lo que tu vols saber
es l'últim. No facis gaires.
Pindria ja ab algun març
sete anys punt ab la març
que ja dimes quantoria
fins de marçant. I enton
ab la meua protectora
començo la meua feia
ab trenta y una pueta
que m'en donar la Penya,
y després veient que noia
la meua obligació
un dia m'en dir aigo:
a Voluntari, m'en curia
si jo fos de tu, luego
ab la Santa Garraja:
he porat una boliga
y poden viure ab mego.
I el aquí que desquida
varem trobar prop la plasa
una entrada, que dich, casa

Què era de la millor mida.
La Mozaem, y vinga beta,
cordons, fil y espardenyas,
y fins pels pagesos y nias:
es una gran botigueta.

El ab. tra anys que som munt
treballant no mes de dia
finch quarta y una familia
que prou val d'alta heretats.

Es un angelet, Manel,
de una cara tan divina
que, segons diu la setina,
es mes guapo que 'l del cel.

Manel Re, tot rigo es fulleraca
que a mi poch m'interessa,
y digam luego, depressa
lo que vuy: tros de maderca.

Voluntari Dancs ara ve 'l millor,
acabat una miqueta...
Penco que la Merceneta...
vol al Angel.

Manel ¡Gran tribo!
¡Y per ço tanta música...?
¡Y per ço tant ha garrat...?

Voluntari ; Ah grandíssim condemnat !
Manel Manel, poca palica ;
seregat home ; per qe
ja me he dit tu. La Morce,
pot ser ja me enganyare,
y s'caura ab tu ; Oh, oh !
ross son molt delicada,
aquesta per gent judici
devegada. . . (; Quin de fú !)

Manel De se arich per caramadas.
Me creuria dir ahent son . . . ?

Voluntari La Marti deu asse a missa
y alla, com de res frissa,
a pascie per baie la fent.
Hi sol anar molts modins
ab la Senyora Maria,
l'Angel la ja companyia
y rebagiu.

Manel (; Segons fins !)
Bueno, bueno.

Voluntari Donchs amen.

Manel De aqui a una altre hora.

Voluntari Adieu, y ja feras fora.
(No se n'ca gaire content.)

Manel. Antis de arribar al feu i trocadors.

Voluntari, m'ha crescut

y tu me la pagaràs.

Voluntari. Manel, no t'hi casaràs

qu'és la meua voluntat.

Escena IV.

Voluntari.

Araig tot se n'eu a' redre
perque ell dirà al Marti
que la Mercè vol al Angel,
y ell quedarà atordit.

Qui sap que succedirà?

pero jo ho dono per vist;

hi haurà tal sarraïna

que darà gust de sentir.

Ay pobre pobilla nova!

per tota a penedida,

que s'pararà furia

me: que cap lleó ferit.

Pero jo ab la carteta...

mugant

Scena V.

Dit, Mercè y Angel pel foro.

Voluntari

(Angeixi sol. da

semblan marit y muller.)

Cecòta, Cecòta, Mercè,

tenim aquí l'engorros.

Mercè

Ara que dius, Le Manel...?

Voluntari

Si, dona, si; ell mateix.

Mercè

Deu meu, Deu meu; ni ha un feix.

Angel

Que deya...?

Mercè

; Calla pel cel!

Le Manel torna a se aquí.

Angel

Marc de Deu, qu'ei parat.

(Ja s'hanu enuolat
a passic)

Voluntari

Pi, pi pi pi.

Angel

Que te n'rius?

Voluntari

Que no ho vegem?

Mercè

Voluntari, deixant sol.

Voluntari

Corrent, corrent, si tu ho vols

has deixat y sol ho quedem.

Buy! quina rabia que te...

Per Mercè

Mercè

Le Manel...?

Voluntari

Se enuolinas

Mira tu has baurat carquins
 ¿h' he suprat . . .

Merce' De que . . . ?

Voluntari' No s' infatiga?

Merce' Qui sap?

Angel' Acaba d' una vegada.

Voluntari' Qu' estabris enamorada

del . . .

(Senyalant l' Angel.)

Angel' (Ben jct.)

Merce' ¡Verge, quin cap!

Voluntari' Que hi vols fer . . . (Se n' va.)

Merce' ¡Ay Déu meu!

Angel' ¿per qu' t' has trastornat . . . ?

com si' fos algun pecat . . .

Merce' No, pero m' sabrà greu.

Mira, Angel, així com s'ha
 em començat un altre estiu.

Angel' És, be, no s' aguantarà dona.

(Sempre l' Angel em apreta.)

(Se n' va.)

Escena VI.

Merce'

¡Així me no pot durar!

Ést h' dir així que vingat.

*Ja veig que t'heu sor i indigna,
mai hega en perdonada.*

Escena VII.

Merce, Martí y Manel.

Martí ¿Qué' sou filla? En estàs feta...

Merce Sí, pare, un xiquet casada.

Martí Cà, cà, cà, estàs tra tornada
y t'ho conech ab la vista.

Merce E qu'ara hi hinch una brava.

Martí Qués estrany: a tot des ull?
Vamós ne estich per embull,
a tu t'parar alguna sen.

Manel Que no t'ficha de Merce...?

Merce Se sempre Manel, no gaire.

Martí Pot ser l'haurà par un ayce.

Merce Pot ser sí.

Manel Patria ser.

Martí Per qe no t'expanti, noga,
y escolta lo que t'eny dir:
Ara l'Manel es agut
y s'podria...

Manel (Quina paga!)

Martí Apropau d'una vegada.

Et les deux anges han parat;
 ell de sa csta cramoerat
 y l'hora n'es acrobada.

Me sembla que no renové
 passar mes temps en rasons,
 eniga amonestacions
 y detras lo desparre.

Les casau a la capella,
 aqui farem la vult d'ia
 tot punt ab gran alegria
 y després a la Capella;
 a viure allí com Dieu mana
 ab pau y tranquillitat.

A creureus vintre' abint,
 pot se al cas d'una semana.
 I allí noy sempre ditava,
 apurant d'amor la casa
 fins dirien qui' heu dardat massa,
 de tanta ditga jela.

Et la Mercè ab lo Manel
 y l'Manel ab la Mercè
 lucy m'faren a saber
 qu'un angelot ve del cel.
 Vostres para; Et aci;

Les dimes eschis y dia.
N'adoncu si son murias
perque no hes vell donia agraci.
M'aphia... a Manel.

Merce (¡Ay si ho sabia
que rigis destrua mon cor!)

Manel Si, Marti, y l' meu amor
altre cosa no voldria.
¡Ay quina d'espera me gran...!
Peria un home feliç.

Marti I tu també; no es rigis...? a Merce.
No respon?

Merce (Pateixo tant!)

Si es la vostra voluntat
m'encare quant vulgaieu;
pero, pare, ja sabieu
que per mi es massa aviat.
No ja molt d'ia parlant
ab us del que parlem ara
heus vaig dir: Pare, no encara
voldria passar endavant.
Encara jo no voldria
abandonar aquesta casa.
No digen que l' sempre no m'passa?

Martí Per du may t'passaria.

Merce Si me n'euig ni moriré
d'angoransa y de tristesa.

Mauel Merce que t'era mustassa.

Merce ¡Ay, pare! aquí estich molt bé!
Tant y tant, Deu meu,

passa rades tant d'eterna
que pot ser si son enajany

y pot ser fins la sap gens
als qu'estin allí a la gloriu
gerant del ma gran favor!

(Al me n'euig, deixo mon cor
en aquí, y fin la memoria.)

Conch que l'Mauel m'estima
pot ser mai de l'que mereixo;

me, jo, pare, jo patixo:
¡son amor l'cor me l'lima!

Si, si; mirau no voldria
casarme tot de seguida.

(Jo heu venquer la mala vida.)

Un quich mes a perarà

a casarme ab lo Mauel;

he demane aquest favor!

allavors li dare amor.

pot ser; que' ara no me' fet.
Marti' Que dius. . . ?

Mandel Desgaula explicar.

Marti' tennu paciència.

Merce' ; M' aterra la consciència!

; Pare desgaume plorar!

Marti' So, no; vames desquida
explicat que jo patiré.

Merce' Jo també, pare, sufriço!

(Venentume la meua vida)

Marti' Vames, digas. . . .

Merce' ; Un instant!

Mandel Marti', no aneu tant depressa.

Marti' Mandel, sabeu m' interessa.

Aquí hi ha una cosa gran.

Mandel Sabeu lo qu'és? . . . l'orfanet
que li ha robat lo cor.

Merce' Ah, Mandel, és l'meu amor!

Marti' Que dius ara? . . .

Merce' ; Ja està fet. . . !

; Pare, perdo!

Marti' I no ho sabia. . . .

Merce' ; Perdo, pare!

Marti' M'has dat pena. . . .

¡N'has enganyat gran seneca!
 ¡N'has venut filla simpia!

Merce ¡Pare!

Martí Malthaya tu y ell.

Mirrel Martí, per Deu compassiu.

Merce ¡Pare!

Martí ¿Què ab l'orfanó

y s'heu un bon parell.

Pausa

Deu meu, Deu meu, y quins fills

no m'es bons per lam disgustos

viure sempre entre sustos,

sempre corrent grans perills.

La noy alla a Barcelona

en curar la meua vida,

y ara ella una ferida

mortal m'ha dat la tribuna.

Pero mira, l'meu amor,

l'ho dich devant del Mirrel,

l'has arrancat fins d'arrel

y has plantat aqui rencor.

Avuy mateix posar fe

a tots los vostres encalls,

no vuy a casa promesa

sense que contini ab mi.

22

Si jo fins ara has estat
de lo meu cor l'esperansa,
ara n' seràs la venjansa:
apàrtat del meu costat.
Quiz que si ferhe podia,
y es tant cert com ara ploro,
primer t' donaria a un more
antes qu'a ell no t' donaria.
¿Qui's ell? Un orfanet
que la Maria en mal hora
va recullir; y si l'adora,
jo no. No vull cap bordot.
No vull barrejar ma sang
ab sang tan inconeguda.
Tu t' hagueses tornat muda,
t' hagueses tornat de faich
lo dia que per desgracia
an ell vas prometre amor...
; Lo! La llengua te ha mon cor
destruïda a la infancia.
Conech qu' aigo ve de Mory
y si m' ho hagues pensat
pot ser t' hauria ofegat
dona aque dintre del puny.

(; Home lo' de mala sort !)
 Merc ; Pare, per Deu pichet !
 Marti No, no; l'cor m'ha fangassat:
 al naixer l'haguessa mort.

Manel Marti, home fanguent,
 fins aquí tot a perills.

Marti Pensaba tenir dos fills
 y tenir dos jocs.

Merc Verdó, pare: ja ho he dit
 que fare' lo que vulguis.

Manel, digali' per Deu
 que ja no pot mes men fit.

Manel Home, Marti, si feu massa
 y quin pare no perdara? . . .

Marti Es una mala mingona,
 es una gran biberassa.

Merc Per Deu, pare, escolteme.

; Si he regit? ; Mero de pena !

; Dona al meu dolor l'espuma !!

Marc del cel ajudame:

lo perdo' no m'vol donar,

correu, correu a ajudar;

a mi no vol escoltar,

y a' es he' escoltar.

Manel Martí, home, no ho vegeu
que patir; y ja patir?

Merce; Pare, perdo!

Manel Que feu Martí . . . ?

Perquè no la perdones?

Martí Però ha donat mon torment:

eliat filla, que t'perdone

y aigües alegria dona

en ella: l'meu cor ho sent.

; Estaba fora de tu

y qui sap dir perat

si ja m'hauré proposat!

Perdonem filla en a'mi.

Manel Gràcies a' Déu: no podia

deixar-me mai mon dolor,

ni tanques arrencar l'plor;

y tant que plorar volia.

Martí Dissimula tu Manel.

Manel Per mi tot es oblidat.

Sol voleria si estimat

per ella, y ho farà l'cel.

Merce L'estimaré tant com pugui.

Martí Donchs a casar desquida . . .

Manel No, no, Martí; tot vol mida

y dirge ne vull ferho ab fuga.
 Aquestas son cançons serias
 curars que s' un moment,
 quant s'ha dit: S'ha, pace, ariet.
 y s' venen moltes miseries.
 Primer que s' ayaqui s' feli
 que va encendre en mal' hora
 un qu' ella pot ser l' angora,
 un que vos l' creyen soc.
 Com tempsoch ho pume ser
 me sembla qu' es lo millor
 curar a la lacer,
 y crech que penso molt bé.
 Ella l' que pot fer entredant
 apartado del seu cos,
 que's difiul com se sap
 lo poden fer en un instant.
 Per altra part, veu Martí
 per ajudar a la filla
 que l' Angel d' aqui s' ayaqui
 y que no torni per aqui.
 El l' Angel l' que fara
 ab molt cariny y ternura
 si pot matar la ventura

que l'àngel li va donar.
Et lo temps que va perdona
tòrrada de sa memòria
tota la passada història;
y se coneix allavors per dona.
No sembla que tingui raho:
ara va desapareixen.

Marta Tu parles molt bé, fill meu,
y no hi ha qüestió.

Seny de dintre Marta. . . ?

Marta Deu deigo.

Seny de dintre Marta
has demanat.

Marta Deu deigo.
tu Mercè ja ho tens entès
li diràs clar y fora d'aquí.

Escena VIII.

Dintre Mercè Marta.

Manel Mercè. . .

Mercè ¿Que vol?

Manel Tornare.

per parlar de nostre casa

Mercè Si, Manel; un altre dia

Manel Pensi ab mi, y no ab lo infant
 Merc Fari tot lo que podre.
 Manel Aden Merc.
 Merc ; Estiga bi!

Escena IX.

Merc ; Aden, aden, temps d'itja!
 ; Adensiuu alegras!
 Al fugir deigen pels de
 no mes que penas y plors,
 y amarguras y agonia.
 Plors que fara mes peccats
 de nostra d'itja l' record.
 y unt tant desgraciats
 sols podem ser consolats
 per la trista y dolida mort.
 Mercu mare, que al cel
 deus vueres las nostres penas
 y las nostres plors de fel.
 si m' obligas ab lo Manel,
 pots surtir las cadenas.
 ; Aden, aden temps d'itja!
 ; Adensiuu alegras!
 Al fugir deigen pels de

no mes que penas y plors,
y amarguras y agonias. . . .

Cena X.

Merce y Angel.

Angel Que tens Merce?

Merce ¡Ay Angel!

Angel ¡Perque ploras?

Que tens, Merce? ¡Ay digamho per Deu!

Merce Angel, s'han acabat aquella hora
tant de goigs; y negras com las moras
seran mas penas, ningun dit costat ten.

Al saber lo meu pare nostre amor

me pensaba que hoig se tornaria.

¡ay! creigui ab mas penas son venies, y . . .

y depreciantme mon agut dolor

finis creya, Angelot, que m' malhicia.

La Manel ab maritres se trobaba

y patia també ventme patir.

Que m' perdonas, com jo, li suplicaba.

ell encora; per qe no m' perdonaba,

y ab mon gran desconsol, creya morir.

Allavors acutuda y angustada,

y dirigitme una pregaria al cel

moriria a ma mare molt amada,
 y del pare a la fi se' perdonada
 ab la aquila, ¿ho creurias? del Manel.
 ¿M'ha perdonat?

Angel

¿T'ha perdonat?

Merce

¿Si, veyas!

Angel

¿De que t'ha perdonat?... ¿que habias fet?...

Merce

Pot ser que tu, com jo, tan poch ho creyas
 que jo t'crim t'estimat!

Angel

¿Perque m'ho digas?

¿De pena t'morira t'pobre orfanet!

Si t'estimava es crim, no vuy que digas
 que jo t'crim t'hagi pergat, Merce.

Era que se me dolent que las relíquas
 me... sempre ab lo Manel felicit digas,
 perque jo d'aquell món me n'aniré...!

Merce

Mira Angel, si t'meu pare un dia
 vol que siga l'espera del Manel,
 y hauré d'acatar a voluntat impia...
 ho seré; que pot ser m'malchiró.
 Moltos de ja no unirem al cel.

Angel

¿També tu t'vol morir?

Merce

¿I qu'és la vida
 si la passo lligada ab lo Manel?

Una florada cardena que oprimida
me tindrà en el meu y consumida
~~espera~~. sempre entre gemechs y plors de fel.

Angel

; També jo plorare' ma desventura!

; També jo plorare' desconsolat!

A plorare' també ab gran amargura
nostres ditxars, horas de ventura
de la nostre pur amor tant de ditxat.

Merce

; Angel, era un sol quem va brillar!

Ja no illumina!

Angel

I ; Si, Merce! Vols veure!

Merce

; Ah Angel, com hauria de pensar
que tant pot ser nos velsques illuminae,
quem deigis cruel sense compaixió!

Angel

I no tinc, Merce, gens de confiança
de que per nostres vicis aquell sol?

Merce

Ja si he perdut, Angelot, tota esperança.

; Ah, Deu meu, Deu meu, lo temps avança
y prompte arribarà l' dia de dol.

Angel

Duncas mira, Merce, sucava confió
que no seràs l' cypria del Manel.

; I com pot ser que siga tan impiu?

No pot ser l' seu pare tant jueu;
y si tu no ho vols, no ho valdrà l' cel.

Marti apareix a la porta del foro al principi d'aquestos versos.
heret ; *Ay!*

(adonansen)

Angel ; *Que!*

Marti Tu ~~est~~ és l'impio que en malahora
 mon repòs y ma calma n'has turbat:
 Tu és lo judio: m'atibida la hora
 en que t'va recullir la protectora.
 No podia deixar-te abandonat.
 Merce... d'equida alla...

Escena XI.

Marti y Angel.

Marti I tu encara; vinga aquí.

Angel Que volu... diguen Marti,
 parlen: no m'heu d'espantar.
 Encara que jo no sé
 un heret com lo Manel
 puch atar 'l'alla fins al cel.

Marti, a mi no m'heu por.

Ja sé que per vos es crim.

L'acostar-se a prop de mi;

pero jo encara, Marti,

mes que l'entre heret m'estim.

So' orfanet, es veritat,

y a mes pobre pot ser fora,
si la meua protectora

no m'haques tingut pietat.

Pero heu de saber, Martí,

y lo diré a fe ~~me~~ m'ajuda greu,

que jo ab la ajuda de Deu

no conto tenir un mal fi.

Martí i. I he, que vols dir ab això?

Angel Va ve. (Potse haure dit massa.)

Martí Angel, de la ralla passa
la teua porta estret.

A Barcelona l'Expet

es cert que n'era per de grans,

pero no, com tu suposas,

va morir. (M'ha deixat fret.)

Angel Donchs bueno no n'parlem mes

d'ell; Deu l'haigi perdonat;

y digues Martí aviat

lo que volia dir.

Martí

Estu:

vols dirte ben clar

que no es per tu la pobilla,

perque ab tu la meua filla

jo may li voltre casar.

Angel Et perque? Si ella m' vol
y jo també la vuy anella?

Marti Ma val que siga pensella
que muller d' un cuabocot.
Si concies tu mateix
si tindrà tan poca trasa
de fer l' amo de sua casa
ab un que ningú l' concie?
Un home sense família,
que ni signaria te nom -
caga, caga, ara abent som?
Sà, còrat ab la cecità.

Angel Això si que no ho farei,
perque may l' estimaria.

Marti (Sa sabia que ho diria.)

No vol cap criada i, eh?

Angel Si cap marçana tampoch.

Marti No mes que la meua filla
perqu' es una gran pibilla.
E la veig, say, que no es cap sech.

Angel Marti, molt equivocat
ancu, per dar-me torment.
Fes-te favor un moment
que no penso ser pesat.

Jo Encara era petit
quant la meua protectora
aquí m'atenc en mal hora
me va portar una nit.
Tantes festes me van fer
y si vaig quedar trist content
que després sempre corrent
venia y ab la Mercè
ascuntat prop de mi,
molt cop ho dabam content
y ho contabam algun cuento
per passar un rato d'itges.
Era petit, com he dit,
y ella petita si era.
Va tenir un cap quinquera:
ay quin temps tan divertit!
Pero luego va passar,
y com al món tot canvia,
per desgracia li sortí un dia
de pensar nam canviar.
Cuentas de vos no n'oliam
ni sentir l'ordre de tot
y potser habiam notat
algun cop que li ho corriam:

per béuig del hort entre flors
 molt, molt lluny del penurament
 que pugues tornar tornent,
 que s'formessin amarelli plors.
 La nostra joia innocent
 y la nostra gran ventura
 que va creixer entre verdura,
 pura com la cel, y ls vents.
 May vam dir que 'ns estimassem
 perquè crech no era precís:
 bastaba sol un sorris
 perquè tot ho pensassem.
 Nogens presentam la vida
 sempre alegre y d'espera,
 molt de nostra sort jolera;
 quant en hora malhelida
 s'presenta aquí l'Anhel
 a demanar la Meca,
 y l'astre cel sin seré
 va cubert d'un negre vel.
 Et un sorris ja no bastaba
 per dirnos que 'ns estimabam;
 patiam y suspirabam
 y no se' lo que 'ns passaba.

Ab aige, Marti, crebbu:

pero a' Deu per testimoni,

no es lo voste patrimoni

lo que perder me sap greu.

Quij si be so un orfanet

a qui' sabeu - «grans merces,»

may a' mi m'ha faltet res

y no siguen indietet.

Jo Estimaba a' la Mercè

a' be a' la vostra filla

molt avans que fos pubilla:

y aigis sabeu lo perque

may voltra' a' la Cecília

L'Angel, l'home sense nom;

mes, com jo, diria tot hom

qu'encara que no tinc família

tinc lo pet' mes gran que vos

y l'pensament molt mes alt.

Marti, may he fet cap mal,

perdoncu si so confadet.

Marti

Pereno, bueno, aige no implica

y mira: en aquesta casa

Angel he ja hi ch de massa

y vosten ab sa patica,

que ja vegy, y ho lograre
casar la Merce huy.

Sen Sr. de Villadiego,

qu'agui no hi tens ra que per

Angel No vegu Martí que ella
no s'hi pot casar de grat?

Martí Per foria ho farà aviat
y per ara a la Casella.

Daptes quant se m' morirà
que vingas a viure aquí.

Angel ; Ay! si tant la feu patir
pot ser s' morirà primer.

Martí Tant recada; y tu calla
que ja prou en has insultat.

Angel Es no mes la veritat
has he dit.

Martí Et un canalla.

Prou, y a fora desquida.

No necesito Missos.

de tu ni d'altres mingons,

que encara no fan la mida.

Vaya, vaya, ahont s'is vist

volés arreglar a una cosa

a un home de l'estat mebr

un saguet . . . a fora he dit.
A fora per sempre mes.

Angel. Ja me'n vaig, dissimulant.

Cena XII.

Dits y Maria.

Maria. Qu'ei aigo, Martí, diguen . . . ?
Que ha ha fet l'Angel?

Martí. No res.

Maria. Quant li feu passar la porta . . .
per algun motiu sera.

Martí. Es que s' voldria casar
ab la Mercé, y primer morta.
Ja temps que la tinch promesa
al Manel de la Casella,
y Binou gust fora qu'ella
fos d'alla y el aqui mestressa.

Maria. Angel. Trobo estrany qu'a mi
d'aixo no m'hagis parlat.

Angel. Es que no e la veritat
tal com ho deu lo Martí.
Estimo jo a la Mercé
mes del que s'puga estimar,
pero en quant a casar

no n' hauríem parlat.

Maria

(Be.)

Angel

Quí crech que falta no m' foga
lo casam per ser d'ígors,
quasi la nostra d'ígna a' d'asse,
vam saber que sem desfogu.

Per lo tant jo no heu cas diu
que en casarme jo pensu
y ara ja ho tenniu entu
lo marteig ve que l' Martí.

No treya d'aquesta casa
sol perquè estimo a sa filla
— diu qu'és una gran pobilla.

Martí

Si y calla, que garras massa.

Angel

Perquè jo no tinc família,
perquè jo no tinc cap nom
fins, vegeu, m'ha dit: — ahont som...
ve, casat ab la Ceulà.

Ell vol casar la Mica
ab lo Muel, y no la vol:
si ho fa; ay quin desconsol!
per ella, y per mi també!

Tots dos d'aquí fugirem
lluny d'aquí a' dalt del Cel,

Que para de cor de gel
ni' ella ni jo ni' volém.

Marti Com no si' tens ni' u' lindras may.

Angel Com vos ni' tendu coldria.

Marti Que no ho sentiu vos Maria?

Maria Calla Angel.

Angel Ningu' ray.

Praxeda sobe la senyal

vostra per no dir vos mas.

Pero si de cas l'ho ofei

a perque vol fer tant mal

a la pobre Merceneta.

; Si' podria sur com jo

no mas qu'un pobre orfanó

a bé una pobre orfaneta!

; Adieu sián!

Sen va trist.

Maria

Adieu.

Escena XIII.

Dits menas Angel.

Marti Oa ho vejam com s'ha portat.

Maria La pobre está enamorat

y l' mactis peria vos.

Vaya, vaya, ara bé

tot se podria arretglar.

Martí: Com?

Maria: Desigantlo casar

ab ella, ab la Mercè.

Perque segons he comprat
ella no vol en Casella.

¿El ell vol una casella
per forsa? No deu fer l'per
le vostre gendre; Martí,
sine ha suen l'heretat.

Martí: Maria, quedo parat
que tambe pensen així.

¿No convenguen va matriça
si donar la meua filla
encar que no fos pubilla
al Angel...? Propropieja,
tot lo poble en per diria
de mi; es una ben clara.

Maria: Martí, l'que va dirheu ara
a' mi poch se me n'daria.

Va saber qu'es bon xicot:
la Mercè sembla que l'vol,
y si ell ab ella molt
així es lo millor de tot.

Ara m' dirau qu' ell es pobre
y qu' a més pare no té.

¿ Qui has ha dit si jo l' fare
heren y tindrà de sobra?
Mes dirigant a punt aigües
deuria saber, Martí,
de que val un home aigües

tant com vos y tant com jo.

No per go val supressar
vos contra de la Casella

perque sa honra es molt vella
y molt si poden honrar.

Martí Cà, cà, cà, es un arfanet
qu' ara m' diria m' ha insultat.

Maria Però be, no has ha donat
cap disgust com lo Pepet.

Si no té pare ni mare

la culpa no és d' ell a fe,

y volent la Merce

podria ferli de pare.

Ue podria donarli nom

y no voler supressar

qu' el vostre honor pot menjar.

Carabunc ja que hi som.

Si l'Espet va ser un dolent
 y es son un home honrat
 ¿es just que passu mizat
 ab odi...?

Marti (¿Quin pensament!)

Cà, cà, cà, deigento curra.

Po no estich per mes casans.

Voluntari Al marçent, donas; cordons.

Marti E que se n' origi a la porta.

Escena XIV.

Dih y Voluntari.

Voluntari Deu la guard!; Están tots bons?

Marti Per ara quapor com tu.

Maria Voluntari; ben segu
 que m' falta...

Voluntari ¿Pot ser botons?

Maria No ho sé; bé ja passaras.

Voluntari Corrent, Senyora Maria.

Oh ho sub; per voste faria
 l' que vulgués.

Maria Marti; me n' vas.

Marti Bueno, bueno donchs corrent.

Maria A casa vos ja hi sabeu

per si percas cambiou
un dia de pensament.

Adm.

Voluntari Estiga bona.

Marti Adm Maria.

Voluntari (Si, si)

Cena XV.

Dit menas Maria.

Voluntari (Ay poch s'ho pensa?) Marti,
home heu de venir vos a casa

a casa qu'heu de parlar
d'un assumpte qu'interessa.

Marti Voluntari, tunc perca;
sob com y s'ho pot explicar.

Voluntari Aquí no, de cap manera;
heu de venir vos a casa.

Marti Vinga si vindre, tras d'asa.

Voluntari Mireu que no se feliçera.

Marti Donchs esperat; cuy fumar.

Voluntari Te raho, sem un cigarro.

Marti No se perque fins repare
de parlar aqui.

Voluntari Es clar

que pot ser ho troben estrany,
pero en l'mon tot son marins.

Marti. Tu sempre estàs per follas.

Voluntari. Pa quereu: no es res d'engany.

Marti. És d'icia. . . ; Qu'és dolent!

y això que si 'dihuen habent.

Voluntari. ; Qui sab si hi barrejan guano?

És una mala olor qu'ofent.

Quina, anem, Martí?

Marti. No frissiu: tot desquida.

Voluntari. És que l'temps passa y la vida

es mes curta avuy qu'ahí.

Marti. A correu si' ont la pena

que m'atenguis tanta molestia.

Voluntari. Martí, jo no m'acabo bestia

de l'apallà o de l'equema.

Pa correu; es cara seria,

mes del que podreu pensar.

Marti. Anem, que ja m'he de frisar,

y potser es una miseria.

Fi del acte primer.

[Faint, illegible handwriting in cursive script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible handwriting, possibly a signature or name.]

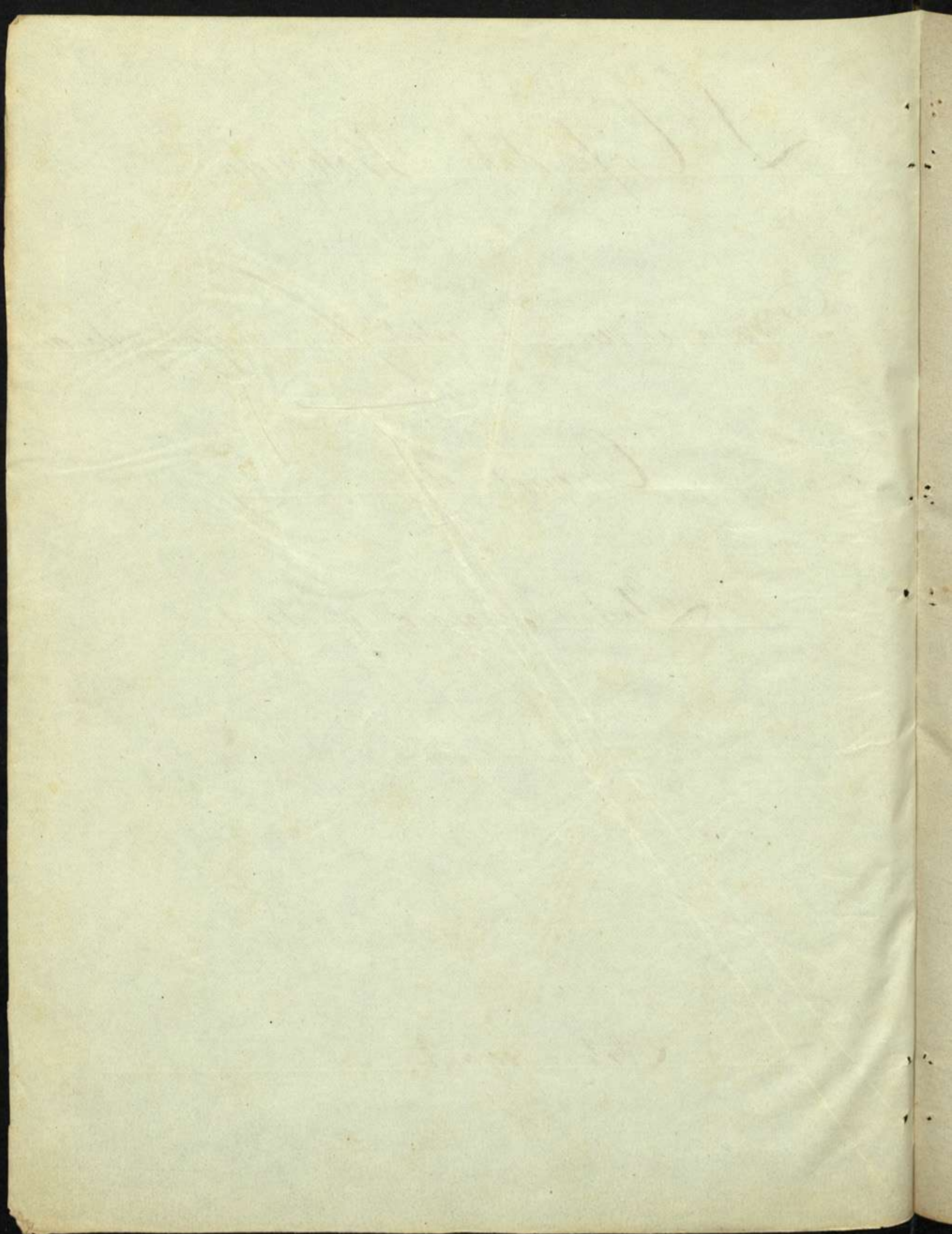
L'Orfèdre Protégida.

Drama en vers y en català ab un prolech y dos actes.

Original de

Llorenç Morera y Pujol.

Acte segont.

Acte segont.

*Sala en casa de la senyora Maria: Portas lateral,
y al foro. La de la dreta es la que comunica ab l'hort.*

Escena primera

Maria y Angel

Son dos cuartets; l'ultim ab actitud trista.

Maria Angel meu; treutho eld cap.

*breume a' mi' no hi pensu me,
y cliva per sempre correr
a' la ditxosa Mercè.*

*Home, home, veera vuita
que pe't aharal la vol ell.
iò hi fa res: que se la menja
ab lo sua pa lo aharal.*

*Se que conve es oblidarla
que aqua, no t'falta pas res,
y algun dia potter luyar
al menor cuixu ho crech
vueru algun'altra noya
mo guapa que la Mercè.*

Angel Com ella no m'ha l'mor.

Maria A tanto, tanto y benyt!

Si n'hi per aquats rols,
de rogar com vols d'auell,
que tenin llabris de rosa,
dents de marfil, ulls de cel,
cabell negre com las mora,
y de cor tan bufonet
ques s'imbriga com la canya
agitada pe'l pur vent.

Angel Be pare com ells cap:
ni a' la terra, ni al cel.

Maria Home has del un elbarat
que m' sembla de mal lley.

Angel Jo surs ells desquida
ben segur que m' morira.

Maria Puig, que sols se pot fe un cop
ho trobo mal pensament.

Angel Sense nom y despreciat
que fara' l' pobre orfanet?

Maria Buolta, que no t'estimo
com si tu fora fill meu?
De molt me, desgraiat,
tels los dies, ni vegem.

Juan A remaria?

Maria Qui ha ha?

Pere Ave Maria

Juan Ave Maria ?

Maria Jo no se lo queh faria
Andevant ja s' pot entrar.

Acta II

Diti Juan y Pere.

Juan Deu los guard

Maria (ab carinyo) Qu voleu ?

Juan No tenim pare ni mare
y no hem tastat res encara;
caritat per amor de Deu.

Maria Suprem aquí una mica? p' el fore.

Acta III.

Diti meno, Maria.

Angel Quetten noyet; d'ahont sou ?

Pere De casa

Juan Fu callo; tou

Sem pre temi mare patia.

No veus que jo so mar grant
y m' potrei expliar millor.

Vet aquí... (Li dona una cacheta perquè li feya ranyotas)

Pere Miri senyer

m'ha pegat.

Angel

Hey!

Juan

(Xarxantant!)

Angel

Escoltu, qui sou germans?

Juan

Si singor.

Angel

Com heu elheu?

Juan

M, Pere.

Angel

Ita?

Pere

L'heu

Juan

Jo veus que, eia de sans?

Jo deia, res poca pena

y calla que so mes grant.

Pega una patacadeta a Pere en la espatlla.

Miri singor m'elide Juan.

Angel

Pe. Jo li toqui l'esquena.

Escena IV.

Dits y Maria ab dos tros de coca.

Maria

Jeniu, noys, un tros de coca

y menjia; fora vergonya?

Angel

Sembla l'coll d'una cigonya

lo seu; 'Jenua quia boia!

Maria

Vemor no axeu tan de presa

perque oi podria fer mal.

No ems? ets un general
al costat de la pobresa.

(à Angel)

Merat ab aqua afany,
y alegría se la menjan.

Angel Es perquè ells no pateixan
com jo, y pelar un any
que no haurien menjat res!
Mes si ells com jo sufrien
ben segur no menjarien!

Maria Deu meu el teu agraï,
prou te farà tornar boix.

Angel Que hi faria, no hi puch fer més.

Maria Això no serveix de res,
y a viure - - -

Angel Sense goig, - - -!
Qu'és la vida?

Maria ; Denygrat!

Angel ; Perdonau si ho he estat pena!

Maria ; Recorda la nit serena!
Recordat el aquella nit!

Angel Sempr'men' recordari,
com del vostre gran amor;
(mas penas y men's dolor
fau patir en ella també!)

Maria rogeu de quin noble sou ?

Juan Ja li' diri de seguida
y l'hi toria de nostra vida
puch ferlon.

Angel Per Pere que frisa. (Si' qua li' cou.)

Juan Be, si' volen que t'explica,
ho pare' que no s' molt llarga.

Angel Jo crech que en porta una carga,
a Maria per Pere que frisa y grata.

Maria De que ?

Angel No ho vegeu? de pica,
pica.

Maria ; Pobret !

Angel (Per Juan) Si, ramos si.

Juan Som d'aquí de dues hora,
del poble de Jolquerolo,
que n'hem surtit al mati.

Quent lo pare sen va anar
al altre mont, era sol
a can; y per desconsol
la mare s'morí al donar
la vida en al Peret;

y l'va empara' una vechina
que com nallres s'amolina

per menjar. Estiga, quiet.

(Per Pere que frica.)

Genia callucors quatre anys

y no me, era emenyat

de demanar caritat

lo que 'ho clech, als meus companys;

com lo Pere m'cleura a mi

aguat ofici de gana

puig, que presem la semana

molt, diu, sense oferir.

S'hitoria del pobre uorta

y per lletja a tot-hom cansa

conuileix al fam menjansa

y es mirat com un que farta.

Ara clonchi diu muleu

y gracies del qu'ens heu dat.

Angel Es dir qu ja s'acabat...?

Juan Si senyor.

Pere Anem hereu?

Juan Adieu sin.

Angel Adieu, meus.

Maria I seu bonelat sobre tot.

(los acompanya l'oro.)

Angel (S'explia, pobre xicat!)

Crema V.

Dits mena Juan y Pere

Maria Ja veus no t' pots queixar gens.

Angel Per pare, qu' es la pobresa
ni la fam ni la manjansa
si en ells la vida no t's cania
si no s' moren de tristesa ?

Que hi fa que patixin fan-
si per donarlos consol
basta una mata de col
o una fulla d' enciam ?

Quen faig, de vostra bondat
y l' sustento que m' donen
si no t' he l' apitot seu
si per mi tot s' ha acabat ?

Els no senten aquí l' cor
un torment que t' deixa a tros
ells al fi son men ditxoso,
no saben lo qu' es amor.

Spel's men qu' ells jo a la terra
havia sigut fins ara
no concepia la tara

tara que d' afrent m' aterra

Els al mena poden dir:

Julano nos era el pare;
 Julano la nostra mare;
 los pobres se'ns van morir.

Pero jo - ¿que se en l'mont - ?
 Segons lo Martí, un no vé.

Ay! Mire! Mire! Mire!
 Ay, orfanets! lo que en'som.

Maria! Angel per amor de Déu,
 que clutras, lo meu cor!

Angel! Ay! Ab tot lo vostre amor
 putxo molt; no ho veyeu?

Maria! ¿Y tu no veus tu mateix
 que a' mi de se' un orfanet
 podria, en un pobret
 per exemple com aqueix
 que carregat de menjar
 y mort de fam es sol al mont - ?

Ay, Angel! sino es afront
 lo ser pobre es una llana
 que tambe atravessa l'cor
 y cloua cruel torment:
 fes un altre pensament
 y calmarà mon dolor.

Angel Manceu. Qu'es lo que puch fer? 24

Maria Vesten a' cal Voluntari.

Angel Ay, que tanto ! ! No pumari !

Maria Al a' que Angel, ab què ?

Angel Ab lo qu' ell me va di' ahi

- Me va dir que m' salvaria

perque una cosa sabia - - - (sen va de pressa)

Maria Digali' que vinga aqui.

Escena VI.

Maria.

Gauir a Deu no podia

mas penas ja suportar

alla' gorta s' eltreura

y per cert molt ho voldria

Que Deu ho faci' perquè

ab son amarch d'eternal

jo també patís o mal

Deu meu, dit Lora Maria !

Antes en aquesta casa

sols hi' havia alegria

però ara ; qui' ho diria !

desde ahi' no se què passa

Ell no fa més que plorar,

Jo no faig, més que patir,

¡Ay si ho sabem Martí
la pena que'm feu parar.!

Escena VII.

Maria y Martí.

Maria Ves per aquí.?

Martí Sí Maria.

Maria (I sembla que l'està apleixit.)

Martí Marcus citich penidit
de lo el'atú. (Si ho sabia!)

Maria Li acanta una cadira (Qu'ho citich!))

Martí I l'Angel?

Maria S' troba a fora

Martí Fardará guaire a venir?

Maria Perque ho preguntas Martí

Martí La Mercé que no nu, plora
No se que li ho donat

Per no vol menjar y patir

Maria S' Angel també fa l' mateix.

Com si boix i' l'ugue, tornat.

Be la te ficiada l' cap

a' la dit' ora Mercé.

Martí Lo mateix ella també

S' Angel sempre ja se sap.

Vamco si' no hi ha remey;
haurém de fe un peniamunt
per no clarlos mes torment,
I sembla que això ja es veu?

Maria Podem penjar si' ho deu ser
quant eta' tan arrilat.

Marti I vos no hebian notat
may re ...?

Maria Que ho dire
A mi ja m'ha pareixia
qu'ls dos s'estimaban massa;
pero pensaba aqui' cosa
que la la altreu' estaria
Perque si' fos via l'heru
es clar no fora poble;
y crehe que la vostra filla
porceda al costat meu
felicia hauria si' gut
ab l'Angel en maridatge
pero vos l'heu jugade
ab l'altre ... Deu vos ajut.
No mes perquè es orfanet.
Marti l'Angel m'interessa
y de lo que so m'interessa

hereta se farà! - - - - -

Marti (Ben fet.)

Maria Disposar de tot jo jauch
menar l'heretat petida
qu'era de la tia Rita
y a' de tornar a can Peruch.

Marti Be Maria si voleu
puig, que el lli no cal parlar
ques tiri tot andevant.

Maria Marti home, que disieu!
Ab tan pochi temps troba estrany
un cambi tan radical

Marti D'això no n'faieu cabal,
y tal dia farà un any.

Maria Que heu dir donchs, vos mateix.
N'esteu ben determinat?

Marti Al moment ja se enviat
un recado com aquells:
a' dintre d'una carteta.

= Munt del que va parlar
ho haurém de dir a estar
contchs cosa desfeta,
perque ab ells no s'vol canviar. =
Lo demés es fulleraes.

Maria Si' que a' fe a' la Canella ~~~~~
Morti Qua hi' feceva sino vol ella ~~~~~
ab lo chant la casaca ~~~~~
Maria Ja que la cone esta cuixi
escolla Morti un xiquet
qua ony contar vor un fet
matu' com va susuhir,
Deu per cone de vint anys
qua una noya moreneta
alegra y cuixi rideta
y mes tendra quel cascalt,
me tenia relacio,
ab un jove ben plantat
home de bi' molt honrat
y dels mes guapo mungon.
Ella puris no n' tenia,
feya prochi que habian mort
y bi' per disgracia u' sort
se trobaba la Maria
un dia a' sa casa sola
ab lo seu enumerat
y van entrar en lo vedat
com aquell qua fa tavola.
Aixi hauria sigut mal

per la desgracia gran
va ser que d'aquella ion
ell se va posar malal.

Toti los mitja, deyan que era
lo seu mal no mes tristesa
mes la mort va anar de presa
y als vuit dia, difunt era.

Y la noya ab la amargura
de la mort del seu promes,
peru que no son anes

ab ell a' la sepultura
va pensar fugir d'aquí
una bona temporada
y feya mes de una anyada
quant va tornar a venir.

Juan estar molt content
del poble toti los pobres.
per que los havia fet
grans favors; y ben corren
an-arenà saludarla.

molts; y ximple, de alegria
ara veieu qui ho diria!
no sabien com tractar-la?

Feu prometa li deyan vos

com de seguida s'engora
y la van tenir un' hora
de l'alegria, entre l' plors.
Ah! allo' de entrar al vidat
havia fet ja son fet
que va ser un angelet
hermos de cabell claurat.
I per lo que l' mon dira
per forsa va ser previu
que de mare li servis
sin' altra dona que ja
se tenia preparada;
fins que al cap de cinch anys.
pagats tots los seus afanyes
una nit, enmanarada
hi va anar una persona
a' buscar al angelet
que a' devant del portalet
com manaren l'abandonar.
Allavores baixo l' carre
perque ja estava impaiventa
y li diu tota contenta:
no ploris que jo t' dare
amor carinyo y ventura.

I sols ara falta dir
 ab reserva a vos Martí:
 L'omra mare.

Martí: Regna pura!
 Dell'Angel sou vos la mare?

Maria: I l'pare de la Casella...

Martí: (Ja que s'ha de casar ab ella
 millor, li puch fer de pare)

Maria: Mei jo penso que conve
 y l'meu inter es aquet
 que ne supiga aquirir
 el 'ayú' que jo moriré.
 Ara ell m'estima molt
 y qu' sap lo que faré.

Martí: Ja t'eniré raho' Maria.
 (I li deya "un matrioal!")

Maria: Se me' havia oblidat
 que l'pare del Voluntari
 aquell home perdutari
 era l'home en mareant.
 Ja li vas pagar l'favor,
 y després son fill feliç
 he fet jo.

Martí: I qu'ei aixís.

Com qu' tenni tan bon cor — ?
Potser per aquesta història
repugnabreu a curar. . . .

Maria Naturalment, aquest clar,
s'elacan a la memòria.

Delixant a part l'engany
tan gros com hauria fet
cellacors pobres Angelet
per porra com un estrany
haguere sigut a casa.

I aixis la muba conviença
ha calmat la penitència
de apurar de fet la tasa.

Sempre han sigut mor afany
que l' pobret siga feliç
y conto que ho sera aixis
ab la ihurei y ls compayes
que l' seu amor los dara:
y si vos voleu charti
com altre temps pensar ab mi
era ja hi poden pensar.
Però sense repugnancia

s'entent, que de altre modo
per tot el forà incomodo

no tenir fe ab ma conitancia.

Marta Si tinc Maria; y tanta
que potur ei un clibarar
perque mireu la puiat
si forau alguna santa.
Ja no cal parlarne me;
moraltre, toti do, a casa
y aqui ell, do, lo temps para
anar m'hi te nostre, quafes.

Anem, Maria, si.

Maria Vaig a arretglam una mica

(Per l'erquena)

Marta Be; pouse ben bonica
y entre tan, expus aqui.

Escena VIII

Marta.

No hay mal que por bien no venga
clui lo refren castella.
Com ho podia pensa
que la cartota maligna
trobada a' dintre un diari
dels que vos vendre aquest dia
per forsa ella m' faria
feliç. ~ ~ ~ ~ ~ ?

Escena IX.

Dit y Voluntari

De'l foro ab un barto, d'aquets de curarde e a mi.

Marta

Hola Voluntari

Voluntari L'home vireu de casa vostra
y no senthi he pensat
que forau aqui.

Marta

(Impatient)

Aviat...

Que tai?

Voluntari

Al vuer la mostra

L'home estaba molt content,

Aher luego que l'hallejida
li semblat qu'una ferida
li clabi el l'enteni ment.

A cridar mateix qu'un boig
s'er posat; y furioso,

han comparegut sui gos,
entre ells un de pel roig

que m' reganyaba una dent,

Margei potser de dos palmes;

y redijat el capall, cans,
he parat tristos moments.

Pero luego escoregat

y fora l' gos d'alli

m'ha dit: digues al Martí
 que t'vincles a veure, avint.
 De veure a mi m' miraba
 lo mateix que s'ho pensés
 que jo era també entès.
 però bé no s' recordaba
 que al dirme ahí eremot
 = mira-me la pagara =
 vaig dir no t' casara,
 quies la meua voluntat.

Iste repicard Manel
 y torna a tirar bravato,
 que no so cap paparrato,
 ni tampoch conto cuna l' bel
 per beneyt y si t' ho creyas
 ara s' veu qu' anava mal;

Manel és un animal
 y sa clixa tu clufegay.

Martí Be, be, be donam la carta
 que ja veus tot llet està.

Voluntari La carta no ho faltaria.
 Mireu tenirlo m'afarta
 tancada a lo calaixera
 com si fos un gran truoer

Y ho jurat pu' l meu honor
y la muba vida entera
que may may sabra ningu
lo vostre secret Marti
com lo Regit quich teni
fills... cuixó...

Marti Confio ab tu.

Voluntari Yca podieu sense reparo.
Puig si be ho he estat torment
ho vas ferho solament
per voler se' el ell l'empara.
Perdonau si ho he obligat
a' da la bola l'Anuel
perque nu la fet fe l'bel
aqueta gran caritat.
Y cuixó la vostra fella
molt felisa ab l'orfanit
sera; que ell lo pobret
la vol, no perque es poble
sino perque lo seu cor
l'estima a mi no poder.
Y tambe l'de la Merce
per ell sol per ell s' mor.
Vor cuixó no ho he pensau
Y jo ja fa temps que he vega;

perquè observada en ella
 coras que vos no observaban
 I Adieu y d'aquí un altra hora
 que potser far falta a casa

Senya pe'l for.

Escena X.

Marti y Maria.

Marti I coneix que hi teniu trasa.

Vestiu com una senyora

Maria Es fauor que m' volen fe

Marti Fauor que be mereixeu.

Maria Això Marti ho dius

pe'l Angel y la Merce'

Per nosaltres ja he guiat
 lo temps de tirar florets.

No veus que som violats
 que el sol les ha mustiat?

Si les observa, la ternura
 en nosaltres, sembla sepe

y fins que fem una muna.

Per gorar de la ventura
 deixem lo del joventut

y fora la llum del sol

nos podem donar consol

d'altre, modo, me diries

Anemi?

Marti

Si andevant

(Dirigine al foro.)

Maria

No, no, per la porta del ditro,
al mateix temps l'hort vencia,
y així no l'hi notaran.

Escena XI.

Angel y Voluntari.

(pel foro)

Angel

Be però

(impacient)

Voluntari

Jo tot ho sé.

Y quant jo t'ho asseguro

Angel

Si m'ho deixis te dono un duro

Voluntari

Angel creume no vuy res,

Potne luego ho sabras tot.

No ho he fet y si t'interessa

a casa m'espera res

Y per ara cap mer mot

Angel

Però home creume a mi

espera vint un moment.

Voluntari

Be no m'elouguis mo, tornant

que luego torno a ser aquí.

Angel

Ja tens la botiga neta.

fini ara mi hay estat

y ningú t'ha de manat.

Voluntari

Y ja saps si la Pronte

la pobre m'troba a faltar ... ?

(movent l'cap)

Angel Si qu' amigo això no ho sé
 voluntari Lo dit, dit, ab la shorra
 lo shant no s' cararà.

Sen va.

Scena XII.

Angel.

Si no s' caia ab lo shant
 com ell acaba de dir
 (encara no m' vuy morir)
 ¡ Ay shorra, cingie del cel !
 Que t' teu pare, mei huna
 faci un altre piensament
 y no m' dongui tan torment
 per que no s' pot suportar !
 Qua furia, tu, com ja
 en aquest mont ? Soli patir !
 Ay shant, shant shant !
 ¡ Quina compaccio !
 Puig, si bé so un orfanet
 y no tinc pare, mi mare
 no ho faré abans la cara.
 Si ho farei com lo Pepit
 que ho ha donat tan afeunys
 en fada y quimerada,
 fent tanta cala verada,
 ab sos malabris compays.

Però vostra repugnança
 cliran a part l'inter,
 be prou que veix quins es:
 lo que clirà la vagança
 o la gent beixa del polle
 mes Marti no n'fa cabal
 que tot-hom que penia al
 clirà que tenia cor noble;
 y sino ja ho clirà l'bel
 que's parerà riulla
 si s'caia ab mi la Mercè
 y no s'caia ab lo Manel.
 Que l'poble de Faradell
 o' la vila tan se val
 això no ho pot pendrà mal
 que son gen de bona pell.

Escena XIII.

Dits y Mercè

que entra pel foro com a boiga de alegria.

Mercè Angel Angel

Angel (Molt sorpres) 'Ay, Mercè!
 Què per aquí?

Mercè Que no ho veus?

Angel M'hi sembla que no pot ser

Merci, Ay, Angel! ; A mi també!

O tota la Mercè, que no ho creus?

Angel Si, si, si cligo, que para 2, (sorpen encara
de alegria.)

Mercè No si' si m' sabre explicar.

No si' si hi tindrè prou trass

Estaba soleta a casa

no fent mes, mes, que plorar

Quant lo pare ab la Maria

dentre l' meu quarto han entrat.

y vegeu tu qui ho diria

fiu me sembla que es munia

tota parada he quedat...

el senter Angel que m' diu:

— vamor ja no ploris mes

queu, teu ulls semblar un riu —

de alegria l' cor me riu

y mira que m' ha dit mes:

— Ja que tu al Angel vols

per sempre l' Angel tindre,

oblidia vostres condols,

lugo podreu estar sol,

y cuixi no l' anyorara.

Comença donch, a parlar

nosaltres, venim lugo;

ja li pots tot explicar

¿ell ale gre s' porara
que t' pobre no te songo. —

¿La veritat que frisabo?

Angel Ay, si! Mercedeta hermosa

Merced Poter que tambe plorabo!

Poter tambe m'angorabo!

¿Mer que t' para alguna cosa?

¿No estas alegre y content

de veurem al teu costat...?

Angel Tant de goig dona torment!

Merced Qu' has perdut l'entendiment!

Ay tonto, tonto, acabat!

No veus jo quins alegria?

Ha tornat lo nostre sol

que deya tu qu' algun dia

per nosaltres tornaria.

Ay Angel! t'estimo molt!

Si sabias que he patit...?

Pero bah! no hi puxem mas.

Angel Ay Merced! tambe aflagit

he parat tota la nit

plorant.

Merced Buena, buena ris;

desde ahora en adelante

serem molt felices he...?

Fu, de mi' enmemorat;
y jo sempre l' teu costat
enmemorade també.

Angel Si si. Veyes sembla un somit!
Qui ho havia de pensar,
qu' així puiguer, canviar,
la nostra sort, fent indomit
tan furio, y enfadat
qu' ell estava contra mi'.

Merie 'Mà si Angel ja ho pots dir!

Angel 'Ay! La vida en ha tornat.

Jo no si' tant grant favor
sembla un miracle del cel!

(Deu te fan bo l'Almeu)

Merie' Ella ha fet cas de mon plor

Angel Qui -- la verge de la capella?

Merie Mira no s' eon de bulla

la verge de Puig l'agulla

tot tot ho deuen en ella.

Acta XIV.

Dits y Voluntari

Voluntari I en a mi una bona part.

Angel Cella Voluntari

Voluntari

Si!

La vostra dita en a' mi
jo se be l' que m' ha contat,
Pero voldria saber
antes de tornar o dir un mot
perque ella diu que tot
ho ha fet la santa (ris.)

Angel Mercè' vamor donchs explicitat
advoant del Voluntari.

Voluntari (La carteta del diari...!)

Angel vamor donchs aprofitat
y feso quedar de peix.

Merce Si miras entre cumarchs plors
vas dirli: nostre dolor
verge santa compadix.
Verge santa ta procura
que t' meu pare la cadena,
de la boda, per mes pena,
no m' pui. Santa amargura
no podria suportar
Pu'tat si per tota dor
lo vostre amor glorios
no nos la pugui negar!

Angel Que tal que hi diu en això?
Voluntari Jo?

Angel Si.

Voluntari Gorno a' dir l' mateix.

Que no tot l'honor mereix
escolltu, y atencio:

Ahir en un dia l' Marti
diarii li' vai comprar
y quant lor hi vas pagar
volem y no li' vaig dir
que entre ells una carteta
vas trobar que del Pepet
explicaba tot lo fet
de la seba mort quita.

Angel Y cuixó de que va morir?

Voluntari Ca', ca', ca', no ho ho dire.

Angel Donchs ho voldriam saber
de cert.

Mere Perque no ho vols dir?

Voluntari Perque no m' dona la gana
y es la meba voluntat.

Angel (Aviat ho te arretglat.)

Vemem seguir.

Mere Si puvem...

es s' va morir del ofech?

Angel Y esta clar, quin digne hi ha?

Voluntari Pe'l que no ho vulga daptar-me?

Pero jo ... vamen no ho crech
y nade fora rasons.

Lo que poden fe escollarme
que massa no puch turbarme
y torremi.

Angel Bueno clous.

Voluntari Com jo veyja que tots dos
coraltes, vos estimabau
y que dirho no gosbau
perque l'horti furios
no s' pous.

Angel (Ja te raho')

Voluntari Entre mi jo vaig pensar:
si tu vols los pots salvar
y l'Anhel si te puc
que graci alla la Casella.
Perque m' va amaranar ahí
y jo ben clar li vas dir
no te casara ab ella.

Angel Mare de Deu qu'ets perat!

Voluntari. I com poch no tens paciencia
al ultim sol ser l'essencia.

Merce Dixat fer sa voluntat

Voluntari Alençó: ell va venir
 a' casa y sense curado,
 veuig eliti no vuy promuro,
 per força i sabem Marti ?
 La Mercè ab lo Manel
 no si voldria casar
 y si la deixen triar...
 vol ab Angel - so pe'l cel
 ab l'orfanet - me respon:
 no cal qua ho uperi mai,
 y jo li dihe això ray
 acortan li' prop del front
 la carta: i vos la vegem ?
 Ab això es hi obligo
 y sino ho feu ay amigo
 prou es ne penediria.
 Conte que basta lo dit
 y sino ma voluntat
 perquè quadi demostrat
 que jo l' Manel l'he frègit.

Angel Voluntari' tens rules

y a' fe no ho dihe per bulla

Mercè La verge de Puig l'ayullo
 li ha fet fer tot això.

Voluntari Corrent donch, adeu nian

y siquen forsa dit roror
luago, ab un de cabells roror

Mere Adeu.

Angel Adeu. ; So babau!

Scene XV.

Dits menon Voluntari.

Angel Sen recordas ? cinch non y sis
vintinis.

Mere Prou. De contar
ara n' apres que ja ja.
De un cordo de fila dis
despres mitz paper de agallas
y quatre canas de beta
men va contar una panta
com aquell que ho fa per bullas.
Per be dig em lo estar
y escolta lo que t' oyy dir.
Quant lo pare vinga aqui
l'hem de rebrir be.

Angel En clar

Mere Calla que sento soroll

(Escolta)

Angel Potser pe'l hort han entrat.

Dits Martí y Maria

(Per la dreta)

Merce corre a abraçar al seu pare, y Maria se aïnta à Angel.

Merce ¡Pare!

Martí ¡Filla! Pietat

que m' trenca la neu del coll.

Maria Que tal ja no t' colmeries?

Estas content?

(Per Angel)

Angel (Ab goig immens.) ¡Podia pensar!

Martí Angel tot s'ha de oblidar?

Angel Perdoname donch, Martí.

Martí Bah, bah, bah, ara veuen
tengo hea' que estas perdonat.

Maria I sera, luego, ¡avia
tira tu lo gendre seu.

Martí La Merce' esta' molt contenta

Angel Jo Martí encara mes.

Martí Ah, filli meu no veig res mes
que tanta ditxa atormunta.

Lo bel que heu fusi ditxos

y llibres com los encells

felico vovs sempre com ells

estimeure carinyors.

I en premi del vostre amor

per augmentar la ventura

Que vinga de' alta' l'altara
un angel de cabell d'or.

Un angelet ben sermo
 Qu'en ompli a'tot d'alegría..

que Dios no fani Maria
y la verge dels dolers.

2 per nom no clus friar
 tu que rubio per nom

Lo meu ja l'heu.

Merced y Angel

¹⁰ Felicitas some!

Mark

Si un altre n'ha de trobar.

Ara noys di xuntes sol,

per parlar de nostres coses

Senecio ashort callini rose

3. travatjia les farols.

Quasi renovi la ventura

Que gonata alla cara

amen, amen, lo tiempo para

mergers entre verdure.

Meru

At, pure eterna alegría!

Anges

Ag pare men spin fuors!

Mark

L'ocli' sus tornat amor

Que no digas res Maria?

Maria

Dich que you tant y tant

com los angelito al bel.

Marta Salviaatge lo Manel . . .

Maria Dei vultu uter qd amicum.

Maria Angel enim cap et port.

Angel Si animi de sequide

(Ara esti'mo molt la vida
fins aburrisso la mort)

Maria No ho arri'mu all'i l' pous

Marta femu engladu ab los col,

Angel Hi ha un riu de sorinyol, per chura
alla la parra ab tres ous.

Maria Aram qua no tinc esperu

Angel Vemem si

Maria Pare la ma

Angel Jo tambe ho la vuy, beu

Marta Fe p'd meu.

Maria (J'ai t'inc qui'mura! (Un van corrent).
Vigile lo meu cor sent.)

Escena XVII.

Dits menos Angel y Maria.

Marta Que m'perdoni ara l' cel
de volu ab lo Manel
casarla.

Maria Jora torment . . .

Marta Maria aqueta aliança
cara de la muba vida
aquella cruel ferida

que l'heru com una llansa

me va donar en mal hora

Maria Deu nos guard d'un ja est fet

no hi penseu ab lo Pipet.

Marta Ay Maria l'cor m'plora

quan me ve a la memoria.

Maria Famba a mi! Deu m'ho perdona

l'ajudar que a Barcelon

anes ell.

Marta (Ay trista historia

la del heru, Quin mal fi!!)

Maria Pere jo no m'figuraba

que fos dolu. L'estimaba

y no hi pensem mes a Marti.

Lo millor que podem fer

es encomenar a Deu

Marta Si teni raho, j'ay felt mau

j'qui ho havia de dir!

Maria

Marta era oblidau tot

que prou pesade uia vida

Voluntari Los meus cordons fan la mita al cantarella

Marta (Ja torna lo mar cantot) (Versell)

Escena XVIII

Dit y Voluntari porta un manyo de trenar al coll y ma

Voluntari Deu los guard vames a veure cistella de friolera.

Lo que li 'falta a voste ... (perdant)

282

Maria Dom de l'inglaterra, un papi

Marta Voluntari si val, sure

(Ecolta porta, allo')

Seu home si uta, caniat.

Voluntari Bruno; (si,) ho fare aviat.

Quin numero?

Maria Para? bi!

Que no ho saps? L'numero set

Voluntari De las Marges?

Maria Si.

Voluntari Ah! ...

Ara vegeu vos, Marta

Las veig, acabat

Maria ¡Ximplet!

Doncs, vinga l'numero si.

Voluntari Prou prou miris cu po ray

Maria Jo no ho hauria dit may

Marta Que?

Maria Mireu (dant l'pape)

Marta (Mient) Aixís, aixís,

no veu qu'és lo numero non?

Voluntari Et que mirat cap per avall

Marta Cagu, cagu, cagu,

Voluntari Sembleu un gall?

Marta Donchs, un xay, deu en un bon

Per tu mirat cap a munt ?
 Voluntari Be, be, be, dixeme esta
 Al vuit le' agrudara... ? (Per Maria)
 Maria Gualsevol no ve d'un punt.
 Voluntari Penna que venen la, cor, (Per Marti)
 son i pot equivochar
 Marti (Se raho' y m pa penyor)
 ab la carteta) Be. Por,
 la cistella aqui y molta.
 Voluntari Què ?
 Marti So qu'ara jo t'ovig dir.
 Maria Miras jo men vauz Marti
 per l'hort a donar unarolla.
 Marti Bueno beano si corrent
 Maria Ara ja t'ho pagare' (una va)
 Voluntari Be, be, be.

Escena XIX.

Dits menors Maria.
 Marti Culla; be, be,
 y donamala al moment.
 Voluntari Marti si anea tan cremat
 no viureu tots los estius... (Sient)
 Marti Y perquè fins de mi t'rius ?
 Voluntari Es la muba voluntat.
 Marti Es que no escom de riure.
 Voluntari Ara mateix vos ja, ja.

Marti No sapia de riure, ni d'hor.

Voluntari Vede vams donch, a viure.

Paradia un poch allò del loto de amor de Madre.

La temia tant guardada -----

Encara millor que vos. ... ?

Marti Be no sigas enganyat

! Dits'om carta !

Voluntari. Vada

aquí la temia, Martí,

que ja ha fet ella el seu fet.

Marti Si feliç al orfanet

ya tot a tot, fins a mi.

Voluntari Veuu home ja es deya

y no voler més treballs

Marti Si noy, ab los seus amors

so més feliç que no eray.

Ara solt d'utjaria

puig, d'això ningú n'sap res

que tu m'has fet, la merce'

lo que jo per tu faria

de oblidar per sempre mes

acuat secret horroros.

Voluntari Si queu Martí tan dit vos

com puqueu que per mi res

may, se sabra. Et ho juro.

Deu meu, mori en vinenat!!!
Marti: Si! Per no morir encanyat!!!
Si que m'costa t'angustia -----
Tot una gerreta plena
Era un bonic raconet!
Mes que hi farem ja està fet.
Voluntari si, Marti fora mes pena.
Men vaig.

Marti.

Bueno

Escena X. X.

Dits y Manel.

Manel

Deu los guardi.

Voluntari Estigan bon.

(sen va)

Manel

(Si, volen, si:)

Marti A deu (per vol) Sea. (per Manel)

Manel

si no, a Marti.

Qui seu al vostre costat

no pot ser home de be.

Marti Mira que 'això es una ofensa

un agravi que comença

de un modo mal.

Manel

Y be que?

Hi que' ara jo estic apunt

de ferre una de grossa

Marti Lo que farà, poca cosa

y a fora cap a munt
sino parlar d'altre modo.

Manel La vostra carta a Marti
m'ha posat fora de si
perquè en ella l'adoro.

Marti Donchs ella a tu no t'pot veure.

Manel Que dius?

Marti Ah! Ah bona fe.

Val al Angel.

Manel ¡Ay, i Martí!

(Me sembla que no s'pot creure)

Malaija com s'ha pudrida
vostre honra y ma esperansa.

Se pendre cruel venjansa
fins mi jugaré la vida.

La culpa es tota vostra

j'hem passat tres anys així!

Lo que vos heu fet a Marti

no s'explica sense mostra.

Marti Mirat Manel aconyat

y no permis nos ab ella.

Manel So l'havia de la Casella.

Marti Be, be, be, si vols afigut

s'era nyat com las pardiis.

Manel A vos y a' la Mercè
y fent l'orfanet també
haurien de cremar ouis.

Martí Calla.

Manel Perquè la causa
al l'orfanet del bordell ?

Martí Manel insultar en ell
te fas mal.

Manel Perquè... ditau ?
Que tindrà poca paciència

Martí Es de sonch de la basella.

Manel La nostra honra es molt vella
y elikeu una impudència

Martí Dik no m'as la veritat
un oncle teu li es pare.

Manel I qui es la seva mare ?

Martí Aixo jo sol. I acabat.

Manel Martí la vostra mentida
no m'as la guach empara

Martí Al lo temps ja se sabrà,
Quant ella acabi la vida.
I tu ara es fit molt mal
de venir a moure borina
Es que t'as cap desatena ?

Li qua no hi teni res aqui dal'?

Ello vol al Arfanet

y no l'hi pogut jirar.

Manel. Ho habieu de lograr

Marti. Ja ja ho clui. Es ferro fuit.

I mira jo també m'curo

ab la sua protectora

Manel. Donchs, casus tots en mal' hora

que ara ja tot m'ho emparso.

(Sen va pi'l foro,
enfadat.)

Escena ultima.

Marti, Maria, Angel y Meru

Maria. Marti, qu'eran aquells erits?

Marti. Lo Manel que m'insultaba.

Angel. Veus? A mi ja m'ho semblaba. (Per Meru)

Maria. Millor que no l'he hagi vist. (Per Marti)

Marti. Ho y que estava furios.

Maria. Pobre!

Marti. En de plange!

Maria. Si!

Angel. A fe qu'ens ha fet patir.

Meru. Sols ho sup Deu. A tots dos.

Angel. Mira, Meru, jo l'perdono

Mercè Jo també al bon fe.
 Angel Que n'ets de maca Mercè
 Mercè I tu mer, Angellet mono.
 Martí Be qu'ho en sembla Maria
 Maria Si 'esta' be.
 Martí A Puig l'agulla
 Maria Si noys si.
 Angel So va de bulla?
 Martí So fill, no.
 Mercè Quina alegria!
 Martí I la boda de seguida
 Angel y Maria si si si. (I se posan a parlar baix molt animat)
 Martí (Per Maria) Que tenen presa!
 Maria Molt sembla que's interessa
 al de canviar de vida.
 Martí Donchs que t'het ho benici
 ja que tan felices son
 Maria Si Martí; y en aquest mon:
 L'orfanat qu'es proteguixi.

Prou.

